

Masš tednik

kulturno - politično glasilo

Vašo spalnico kupite v največji avstrijski specialni tovarni pohištva

AVE MÖBEL

Zaloga v Celovcu - Klagenfurt
Getreidegasse 1

Beljak - Villach, Moritzgasse
(nasproti Park hotela)

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 27

V Celovcu, dne 4. julija 1951

Cena 70 grošev

Avstrija ima dolžnost da nas

Vso državo pretresajo gospodarske skrbi. Vse se sprašuje, kako bo mogoče uravnovesiti razmerje cen in plač. Donos dela je pri nas brez dvoma neenakomerno razdeljen. So sloji v državi, ki so prekomerno deležni tega donosa, na drugi strani pa velikemu številu prebivalstva pridno delo komaj zadostuje za preskrbo z vsakdanjim kruhom.

Pri teh danih prilikah bi vsak trezen človek pričakoval, da se bodo politiki in da se bodo stranke posvetile tem nujnim gospodarskim vprašanjem.

Pri nas na Koroškem so pač desetletja sem svojevrstne razmere. Kadar so težavni gospodarski ali politični problemi na dnevnem redu, katerim „vodilni“ politiki niso kos, tedaj se tisti gospodje, ki nečajo videti preko celovškega zelnika, lotijo zopet nacionalnega šovinizma v deželi.

V „Volkszeitung“ z dne 29. junija zopet beremo, da se „Junge Front“, to je mladinski del ÖVP, obrača na strankino vodstvo in na predsednika deželnozbornskega kluba ÖVP, g. dr. Karischa, v zadevi pravic staršev in v zadevi dvojezične šole.

Na Dunaju se državnozbornski klub poslancev VdU ponovno obrača na prosvetnega ministra v istem vprašanju, ki naj na Koroškem razburi duhove.

Kakor smo že ponovno v našem listu pisali, tako moramo danes zopet ugotoviti, da je odredba o dvojezični šoli po danih razmerah postala ustavni zakon in to po preiskavi pravnega položaja po najvišjem avstrijskem sodišču. Ustavne zakone pa more spreminiti le avstrijski parlament z dvotretjinsko večino, katere bi pri današnjih svetovnopoličnih razmerah po vsej verjetnosti niti v parlamentu ne bilo in vrhu tega bi moral spremembo tega ustavnega zakona potrditi Zavezniški svet na Dunaju soglasno. Take soglasnosti pa nikdar ne bi bilo mogoče doseči. To je pravni položaj, vse drugo so politične bajke, katerih se koroški „politiki“ tako zelo radi poslužujejo, kadar iz drugih težav ne vidijo izhoda.

Saj še nismo pozabili, da je isti g. dr. Karisch dne 24. januarja 1950 na učiteljskem zborovanju v Velikovcu naglasil, da bo ta zakon po njegovi zaslugi še leta 1950 spremenjen. Danes smo sicer že julija 1951 in zakon je dobil celo potrdilo najvišjega ustavnega sodišča na Dunaju. Verjetno g. dr. Karisch pravnega položaja ne pozna ali pa ga noče poznati. Sicer pa bi pri nekoliko odprtih očeh moral 6. in 27. maja 1951 videti, kako je prebivalstvo, kako so volivci odgovorili na njegovo gonjo proti dvojezični šoli. Naj si enkrat podrobno ogleda ta gospod številke iz radiške občine in naj si pusti povedati, kaj se je odigralo na tamošnjem volilnem zborovanju.

Ljudstvo je sito narodnostne hujskarije. Ljudstvo ni slepo! Ljudstvo je videlo obisk bivšega britanskega zunanjega ministra g. Edena na Koroškem in v elektrarnah v Žvabeku. Na Koroškem nismo prezrli obiska britanskega zunanjega ministra Morrison-a, ki je pri obilici poslov in pri perečem perzijskem vprašanju prišel z letalom za dve uri na Koroško.

Na Koroškem nismo prezrli namigavanj in poročil o nekem pomembnem nastanku v Vrbi v zadnjem času.

Vse to so znamenja na koroškem nebu, ki pri vsem molku koroških in avstrijskih politikov silijo narod, da gleda s svojimi očmi in tudi stvarno presoja.

Če govorimo o pravicah staršev, tedaj moramo najprej ugotoviti, da imajo starši pravico zahtevati od države, strank in politikov najpreje dela in kruha, dela in kruha zase in za svoje družine. Starši imajo pravico zahtevati pomoči pri svo-

Pred premirjem na Koreji

V političnem pregledu na drugi strani poročamo natančno, kako je prišlo do pobude za premirje na Koreji. Na predlog vrhovnega poveljnika čet Združenih narodov na Koreji, naj bi poveljnik komunističnih severnokorejskih in kitajskih čet določil svoje zastopnike za razgovor o premirju, je prišel pritrdilen odgovor. Vendar pa komunisti niso sprejeli predloga, naj bi bili razgovori na neki danski bolniški ladji. To bi po pisanju komunističnih kitajskih listov pomenilo namreč, da je vojska Združenih narodov zmagovalka.

Združeni narodi ne bodo proti predlogu Severne Koreje, naj bodo razgovori o premirju v severnokorejskem mestu Kaesong, ki je v oblasti komunističnih čet. Začudenje je izzval komunistični predlog, naj bi se začeli razgovori o premirju šele med 10. in 15. julijem in ne takoj, kakor je predlagal vrhovni poveljnik čet Združenih narodov. Komunisti pa verjetno želijo poznejši datum razgovorov, da se bodo medtem mogli posve-

tovat z vladama v Moskvi in v Pekingu.

Zato je vrhovni poveljnik čet Združenih narodov, general Ridgway, v torek zjutraj sporočil vrhovnemu poveljniku komunističnih čet na Koreji, da sprejema njegov predlog, naj bi bili razgovori o premirju v mestu Kaesong. Vendar pa istočasno predlaga, naj bi se pogajanja ne pričela šele 10. julija, ampak že 4. julija. Zato izraža pripravljenost, da njegov zastopnik odpotuje dne 4. julija ob 11. uri po vzhodnoazijskem času z letalom iz Seoula v Kaesong.

Ameriški listi pišejo zelo previdno o uspehih pogajanj za premirje in opozarjajo na to, da morebitno premirje na Koreji ne sme biti vzrok, da bi Združene države postale popustljiveše v pripravah in v obrambi proti vsakemu komunističnemu napadu.

Nacionalno-kitajski listi pa poudarjajo, da ima predlog o premirju, kakor ga je predlagal sovjetski zastopnik pri Združenih narodih, samo namen pridobiti na času za novo komunistično ofenzivo.

Za perzijsko olje

Vsled zaostitve spora med perzijsko vlado in Veliko Britanijo zaradi podražavljenja petrolejske industrije v Perziji je poizkušal posredovati poslanik Združenih držav v Perziji, Grady. Perzijski ministrski predsednik Mossadeq pa je predloge ameriškega veleposlanika odbil, „ker ne more dopustiti, da podražavljenje petrolejske industrije ne bi bilo izvedeno.“

Zastopnik Anglo-iranske petrolejske družbe ima pripravljene že načrte, po katerem bi prenehale obratovati naprave Anglo-iranske petrolejske družbe v Abadanu. Že sedaj je znižana proizvodnja teh naprav na polovico. V načrtu Anglo-iranske petrolejske družbe je tudi predvideno, da odidejo iz Abadana uslužbeneci britanske, indijske in pakistanske narodnosti. Ako bi se to zgodilo, bi vsled pomanjkanja strokovno usposobljenih us-

lužbencev morali ustaviti delo v čistilnicah pretroleja v Abadanu.

Medtem je perzijska vlada odredila prekinitvev petrolejskega daljnovoda iz Abadana v Irak.

Britanska vlada pa je odredila, da odplave v Perzijski zaliv pred Abadanom britanska vojna ladja križarka „Mauritius“, odrejeno pa je nadalje tudi zbiranje večjega števila britanskih čet v Iraku, na perzijski meji.

Proti takim ukrepom britanske vlade je ostro protestiral perzijski ministrski predsednik Mossadeq, nadalje perzijski poslanik v Londonu in pa najožji sodelavec perzijskega ministrskega predsednika, Husein Makki, ki je dejal: „Ako bi britanske čete poizkušale zasesti tudi samo eno ped perzijskega ozemlja, bi pomenil prvi strel uvod v tretjo svetovno vojno.“

Obnovljena II. internacionala

V Frankfurtu ob Meni so se sestali zastopniki socialističnih strank iz vseh delov sveta. Po daljšem posvetovanju so sklenili, da obnovijo „II. socialistično internacionalo“, ki je bila ustanovljena leta 1889, pa je bila nato vsled vojnih dogodkov leta 1939 razpuščena.

Ze preje pa sta Lenin in Stalin ustanovila svojo 3. socialistično internacionalo, ki je v resnici komunistična partija in pozneje je Trocki ustanovil svojo 4. internacionalo.

Na zborovanju socialističnih strank je

jem delu na kmetih, ko so prisiljeni, da uporabljajo že svoje nedorasle otroke za težko delo, ker ni delovnih moči. Starši imajo pravico od države zahtevati, da se zakoni izvajajo; tak zakon pa, ki se zelo pomanjkljivo izvaja, je odredba o dvojezični šoli. Saj nismo prezrli, da je vlada proti vsem predpisom imenovane odredbe imenovala nadzornike, ki niso sposobni slovenščine. Starši imajo pravico zahtevati od vlade, da se razmere na dvojezičnih šolah uredijo tako, kakor to odgovarja predpisom za avstrijsko šolstvo. Starši imajo pravico zahtevati za svoje otroke potrebne šolske knjige. Ali deželnemu šolskemu svetu še ni prišlo do ušes, da so slovenske šolske knjige pošle in da bi bilo treba pripraviti nove in boljše.

Starši imajo pravico zahtevati, da šol-

avstrijsko socialistično stranko zastopal predsednik avstrijske socialistične stranke vicekancler dr. Schärff, ki je v svojem govoru govoril o enotnem postanku in o skupnih ciljih avstrijskih in nemških socialistov.

Predsednik nemških socialistov dr. K. Schumacher pa je poudarjal, da internacionala ne pomeni breznarodnosti ali nadnarodnosti. Nemški socialisti so namreč istočasno nemški patrioti in mednarodni socialisti.

la pripravi njihove otroke kar najbolje za življenje. Starši imajo pravico in dolžnost zahtevati, da znajo otroci na našem ozemlju oba jezika.

Danes ni vprašanje „vindiš“ ali „deutsch“, danes je vprašanje, kako napotiti narod do naroda, kako preprečiti nacionalno mržnjo in sovraštvo, ker le na tej poti bomo napravili korak k združenju Evrope, ki bo edina rešitev evropskih narodov.

Gospodje, napravite red najprej v svoji hiši. Poslopite se ne gradi od strehe navzdol, marveč od temelja navzgor!

Tekstilije, perilo, delavske obleke najbolj poceni pri

JULIUS SANTER

Celovec - Klagenfurt, Domgasse 19

KRATKE VESTI

Po ljudskem štetju v Indiji je bilo koncem marca letos v Indiji 361,820,000 prebivalcev. Od leta 1941 do leta 1951 je naraslo število prebivalstva Indije za 13.4%, to je za približno 42 milijonov. Povprečna gostota prebivalstva je 144 na km². Indija je zvezna država in jo sestavlja 30 držav, med katerimi je največja Uttar Pradeš, ki ima preko 63 milijonov prebivalcev.

Avstralski geologi predvidevajo, da bo v kratkem spet izbruhnil ognjenik Daifolaming na Novi Gvineji. Vsled nenadnega izbruha tega ognjenika v letošnjem januarju je bilo ubitih okrog 4000 ljudi.

V smislu pogodbe med vladama komunistične Kitajske in Tibeta je odpotovalo v Tibet posebno kitajsko odposlanstvo, ki bo uredilo vse potrebno za vojaško in upravno ureditev Tibeta v smislu nove pogodbe. Ta pogodba priznava Tibetu samostojnost pod vrhovno nadoblastjo Kitajske.

Krompirjev hrošč na Koroškem. Doselej so letos našli hrošča v sledečih krajih na Koroškem: V Mičicah v šmohorskem okraju en hrošč in eno gnezdišče, v Korpčah v občini Podkloster 50 hroščevih ličink, večje število hroščev in hroščevih ličink v občini Rožek.

Brez vizuma je mogoče od 1. julija naprej potovati iz Avstrije na Holandsko v smislu sporazuma med avstrijsko in nizozemsko vlado.

Ker še ni urejeno vprašanje cen mleku po 1. juliju t. l. je odločeno, da bodo še do nadaljnega plačevale mlekarne za mleko dodatek 30 grošev pri vsakem litru mleka, dokler ne bo dokončno urejena cena mleku.

Odbor združenja mesarjev v Celovcu je odstopil v znak protesta, ker je ministrstvo določilo zvišanje mezd mesarskim delavcem, ni pa odobrilo zvišanja nakupne cene živine in pa predvsem ni dovolilo zvišanja prodajne cene mesa.

Po izjavah kmetijskega ministra moremo pričakovati, da bo vprašanje 5. sporazuma o cenah ter o plačah in mezdah rešeno tekom tega tedna. Ni pa še gotovo, kdaj bi stopil nato ta sporazum v veljavo.

„Klagenfurter Zeitung“, ki je kot nekako napol uradno glasilo izhajala od leta 1949, je prenehala izhajati. Namesto tega lista bo izdajala vlada tednik „Kärntner Landeszeitung“.

Strela je ubila v občini Imst na Tirolskem v planini v višini 1730 m 14 ovc, ki so bile pod neko smreko, v katero je udarila strela.

RAZŠIRITEV ATLANTSKE ZVEZE

Obrambni minister Združenih držav, George Marshall, je na časnikarski konferenci izjavil, da bodo v kratkem verjetno vključene v obrambno zvezo Atlantskih držav tudi Grčija, Turčija in Španija.

V zvezi s tem je izjavil ameriški vojni minister, da je bila doslej razširitev Atlantske obrambne zveze tudi na omenjene države nemogoča, ker so nekatere države članice Atlantske zveze taki razširitvi nasprotovale, sedaj pa to vprašanje ni več sporno.

AVIONSKE NESREČE

Neko špansko vojaško letalo se je na vežbalnem poletu, dva kilometra oddaljeno od mesta Moron, zaletelo v pečine in se razbilo. Vseh sedem članov posadke je bilo ubitih.

Potniško letalo aerokluba Villefranche sur Saone v Franciji je blizu omenjenega kraja strmoglavilo na tla, pri čemer so bili trije potniki mrtvi.

Jugoslovansko letalo tipa „Dakota“ je zašlo na progi Reka-Zagreb v veliko neurje in je vsled tega strmoglavilo na tla, se razbilo in je bilo pri tem 15 potnikov ubitih.

Politični teden

Nov, z nasprotne strani in osvežujoč veter je zapihal. Korejska vojna se po vsem videzu bliža svojemu koncu. Če se bo to zgodilo, bo nevaren tvor na telesu človeštva ozdravljen, kar pa seveda še ne pomeni, da stojimo na pragu nove dobe splošnega in trajnega miru. Po večdnevem molku in zadržanosti, je Zapad prišel do mnenja, da utegnejo

Malikovi predlogi za razgovore o ukinitvi sovražnosti na Koreji vendarle biti znak za pripravljenost Sovjetske zveze za mirno rešitev korejske zadeve.

Zanimiv je odmev, ki so ga vesti o skorajšnjem premirju na Koreji, povzročile po svetu. Amerika je ostala previdna, vendar je pokazala pripravljenost za pogajanja na podlagi pogojev, ki bi zadoštili pravilom in sklepom UNO. Mnogo nevtralnih držav je odkrito pozvalo Ameriko in UNO, naj ne zamudita sedanje možnosti za sporazum. Medtem ko vse časopisje svobodnega sveta, naj bo to katerekoli stranke, več ali manj odločno zastopa mnenje, da ukinitve vojne na Koreji more samo prispevati k svetovnemu miru, pa je južno-korejska vlada s Sygman Rhejem na čelu edina, ki je izdala vrsto policijskih odredb proti tistim, ki bi se javno ali privatno izrazili za premirje. Papirnata vlada Sygman Rheja seveda ne bo mogla na splošnem razvoju prav nič spremeniti, zlasti, ker je tudi do sedaj bila le prisposoda precej trhlega in nezmožnega režima.

Sovjetski delegat Malik je torej pred dobrimi desetimi dnevi v svojem radijskem govoru, potem ko je že itak „obvezno“ napadel zapadni „imperializem“, nenadoma zahteval razgovore za ustavitve sovražnosti na Koreji. Po že hudih preizkušnjah na podlagi pregovora „bojim se jih, četudi prinašajo darila“, so ameriški odločilni krogi najprej molčali, le časnikarji so oblegali Malikov glavni stan z vprašanji, kako misli, kdaj in kje in s kom naj se prično razgovori. Malik se je umaknil z izjavo, „da ni razpoložen“ in obenem kupil vozno karto za povratek v Moskvo. Razpokoženje v Washingtonu in v krogih UNO je bilo že blizu razočaranja, ko se je nenadoma oglasil namestnik sovjetskega zunanjega ministra, Gromiko in poudaril isto željo po miru na Koreji, pač pa se je točneje izrazil s tem, ko je povedal, da naj se pač prično razgovori o tem med vojaškima poveljnikoma obeh strank, to sta general Ridgway in pa poveljnik Severno-Korejcev, pod katerimi so, kakor znano, glavni nasprotniki UNO armade — Kitajci, zgolj „prostovoljci“. Ta formalnost pa seveda ne more biti ovira za uspeh pogajanj, če je pri nasprotniku dobra volja.

Na Trumanovo privolitev je že general Ridgway po radiu poslal pozive Kitajcem in Korejcem, da so UNO vojaške sile pripravljene na pogajanja o ustavitvi sovražnosti. Šestintrideset ur so vse radijske postaje Dajnega vzhoda, ki stoje pod nadzorstvom Zapada, pošiljale v svet mirovne pozive generala Ridgwaya. Šele potem je radio Peking potrdil prejem te vesti. Povsem jasno je, da so tekom teh šestintrideset ur v zakulisju mnogo sklepali in šele potem sklenili sprejem Ridgwayevega predloga. Ta je predlagal razgovore na neki danski bolniški ladji. Na podlagi posveta med poveljnikom kitajskih armad in severno-korejskim ministrskim predsednikom pa so potem radijske postaje tako Pekinga kot severnokorejske prestolnice Poengjanga vrnilo odgovor sledeče vsebine:

„Predlog generala Ridgwaya je sprejet. Želimo, da bi se razgovori pričeli v mestu Kaesong na 38. vzporedniku med 10. in 15. julijem.“

Če bodo ti razgovori prinesli tudi konec korejske tragedije, je še prezgodaj prerokovati, nekaj pomembnih ugotovitev pa je, katere je treba omeniti. — Kitajci so glavnino svojih čet umaknili iz Koreje. Ta umik je po splošni presoji političnega in ne vojaškega značaja. Sovjeti niso dali Kitajcem na razpolago svojega letalstva, niti svojega modernega težkega orožja. Brez vsega tega Kitajci niso zmogli vojne na Koreji uspešno nadaljevati. Sovjeti radi tega niso posegli v vojno, ker tvegajo s tem splošno svetov-

no vojno. Tega oni ne žele. Če pride do miru na Koreji, je to dokaz, da so slične akcije, katerih oče je komunizem iz Kremlja, le zgolj poizkusi, kako nasprotnika presenetiti in oslabiti. Na Koreji to ni uspelo in zato obstoja verjetnost, da se bo pustolovščina končala z umikom. Ta umik ne pomeni vojaškega, pač pa bolj politični in ideološki poraz. Če pride do direktnih pogajanj o premirju, ne bodo prišla na mizo vprašanja, kakor n. pr.: Formoza, Čang-Kaj-Šek, japonski otoki, popolen umik UNO iz Koreje in slično. Politično pomeni sedanje obdobje korejske zadeve veliko zmago UNO oz. Amerike, vojaško pa ne pomeni poraza niti Kitajcev, niti komunizma. Lekcija pa, katero so dale z Ameriko svobodoljubne države ekspanzivnosti komunizma, je velika. Žal je korejsko epizodo moralo plačati z življenjem skoraj milijon dobrovernih in zapeljanih ljudi. Če pride do miru na Koreji, se bo vse človeštvo globoko oddahnilo...

če drugod ne bo spet kaj sličnega izbruhnilo.

Perzija je nevarno področje. Položaj se je prej zaostрил kot poboljšal. Britanske vojne ladje na perzijskih obalah imajo nalogo zaščititi varnost in premoženje britanskih državljanov. Perzijci pa so razburjeni in pravijo, da bi vsak poizkus

MANJŠINSKA VLADA V GRČIJI

Dosedanje grško vlado so sestavljali liberali in socialni demokrati. Zaradi nameravane spremembe volivnega zakona po francoskem vzorcu pa so izstopili iz vlade zastopniki socialistov in predsednik Venizelos je sestavil vlado manjšine, v kateri je zastopana samo liberalna stranka.

ZBOLJŠANJE OBMEJNEGA PROMETA

S 1. julijem je spet dovoljen prehod preko Podkorenskega sedla in preko Jezerskega vrha iz Avstrije v Jugoslavijo. Ta dva prehoda sta bila zaprta od konca svetovne vojne leta 1945. Zaenkrat pa je preko teh dveh prehodov dovoljen samo osebni promet, ni pa na teh dveh prehodih odprave blagovnega prometa.

Od 1. julija naprej so torej s Koroškega dovoljeni v Jugoslavijo sledeči prehodi: Labud, Jezerski vrh, Ljubelj in Podkorensko sedlo.

VOLITVE NA FINSKEM

V ponedeljek in torek, dne 2. in 3. julija so bile volitve v finsko poslansko zbornico. O izidu volitev bomo poročali v prihodnji številki.

Voliti je bilo treba 200 poslancev, kandidatov pa je bilo nad 1000. V dosedanji poslanski zbornici je imela kmečka stranka 56 poslancev, socialni demokrati 55, ljudski demokrati (komunisti) 37, konservativci 33, švedska stranka 14 in liberalci 5 poslancev. Dosedanje vladno večino so sestavljale stranke: kmečka stranka (ministrski predsednik dr. Kekkonen), socialdemokrati, švedska stranka in liberalci.

KONVENCIJA O RODOMORU

Organizacija Združenih narodov je naznanila, da je te dni Danska odobrila konvencijo o rododomu, ki je s to konvencijo razglašena za zločin.

Z Dansko vred je odobrilo konvencijo doslej 29 držav, med njimi tudi Jugoslavija.

NAJVIŠJA GORA SVETA

Že pred 15 leti so mislili, da so dosigli najvišji vrh sveta, to je Mt. Everest v Nepalju (na severu Indije). Vendar pa se je morala po neuspešnih takratnih ekspedicijah vrniti. — Sedaj je britanska vlada sklenila z Nepalom pogodbo, da bo tudi vlada Nepala podpirala britansko ekspedicijo na to, 8.882 m visoko goro.

OBNOVA STARODAVNE CERKVE

V slovenskem mestu Ptuj na Štajerskem so začeli z obnovo cerkve sv. Jurija. Cerkev je bila zgrajena koncem XI. stoletja.

Omenjena cerkev je znana po svojih freskah iz XIII. in XIV. stoletja in je ena najznamenitejših spomenikov romanske umetnosti v Jugoslaviji.

zasedbe perzijskega ozemlja pomenil novo svetovno vojno. Angleški državljani, uradniki in strokovnjaki pri Anglo-Iranian & Co. niso sprejeli perzijske ponudbe, naj ostanejo na svojih mestih. Produkcija petroleja in nafte je padla že na polovico. S tem so se že tudi občutno zmanjšali dohodki perzijske državne blagajne. Sovjeti so položili novo železo v žerjavico s tem, da so Perzijcem ponudili 11 ton zlata. S tem, menijo na Zapadu, imajo Sovjeti namen Perzije prepričati v njih neizprosni stališču napram Veliki Britaniji. Vmes je že drugič posegel Truman, ko je Mossadequ pisal vljudno, toda odkrito pismo, da naj se preveč ne spozabi, ker bi v tem slučaju tudi perzijske koristi trpele. Tudi Indijec Pandit Nehru je pisal Mossadequ, milejše in še bolj ljubeznivo, toda v bistvu enako. Verjetno je, da bo prišlo do novih pogajanj med Anglo-Iransko družbo in perzijsko vlado.

Krvava obzorja nad Korejo so se torej začela jasnit, istočasno pa drugod vstajajo novi in temni oblaki. To je predvsem Perzija. In če pride v Perziji do druge izdaje korejske tragedije, je človeštvo danes približno tam, kjer je bilo pred enim letom. Kljub vsem slabim izkušnjam in utemeljeni črnogledosti pa je dovolj svežih vetrov, ki zamorejo tudi nove nevihte razpršiti.

AMERIŠKA POMOČ JUGOSLAVIJI

Skupna pomoč v živilih, ki so jih dale Združene države Jugoslaviji, je bila določena na 70 milijonov dolarjev, to je okrog 52.000 vagonov raznih živil (pšenična moka, koruza, ječmen, fižol, grah, maščobe, sladkor in živinska krma). Ta živila je pripeljalo v Jugoslavijo 91 ladij, približno 10.000 vagonov hrane pa je bilo pripeljanih z železnico iz evropskih držav.

S prodajo teh živil se je nabral znesek okrog 4 milijard dinarjev. Od te vsote bodo porabili za socialno-zdravstvene namene 1.885.082.064 din, za zboljšanje prehrane 930 mil. din, za nakup obutve in obleke 166 mil. din, za nakup opreme za bolnišnice 600 mil. dinarjev.

Od skupne vsote 4 milijard dinarjev dobi Slovenija za 236 ustanov 238 milijonov dinarjev.

ZAŠČITA IN PRAVICE BEGUNCEV

Pričakujejo, da bodo na zasedanju opolnomočenih zastopnikov Združenih narodov, ki se je pričelo 2. julija v Zenevi, določili člene, ki bodo določevali položaj beguncev in oseb brez državljanstva.

Osnutek konvencije, ki vsebuje 40 členov in določa zaščito in pravico, ki naj jih uživajo begunci, je izdelal poseben odbor, ki je bil ustanovljen po sklepu gospodarskega in socialnega odbora Združenih narodov na zasedanju leta 1949.

V glavnem osnutek konvencije stremi za tem, da — kjer je le to mogoče — zagotovi beguncem iste pravice, kot jih imajo državljani države podpisnice, a v nobenem primeru ne manj pravic in predpravil, kot jih imajo tuji v tisti državi. Določbe konvencije pa se ne bodo nanašale na takomenovane „Volksdeutsche“ — begunce nemškega izvora, ki so najprej živeli v balkanskih državah, a so bili po drugi svetovni vojni iz teh držav izgnani.

Odbor Združenih narodov za begunsko vprašanje je razposlal vabila 81 državam, da pošljejo svoje zastopnike na konferenco v Zenevo.

V SEPTEMBRU MIROVNA POGODBA Z JAPONSKO?

Te dni je prispel v Tokio politični izvedenec ameriškega zunanjega ministrstva in svetovalec Johna Fosterja Dullesa, John Allison, da bi obvestil funkcionarje zavezniškega poveljništva in japonsko vlado o dosedanjem poteku pogajanj v zvezi z mirovno pogodbo z Japonsko, ki so bila nedavno v Londonu in Parizu. Allison je izjavil na tiskovni konferenci, da bodo lahko podpisali omenjeno mirovno pogodbo z Japonsko v začetku septembra.

STAVKA MESARSKIH IN MLINARSKIH DELAVCEV

Zaradi odklonitve zahteve mesarskih in mlinarskih delavcev po 12%-nem zvišanju tedenske in mesečne plače, so stopili delavci začetkom prejšnjega tedna v stavko. Ker tudi nato ni prišlo do sporazuma med delodajalci in delojemalci, je posredovalo ministrstvo za notranje zadeve.

Delojemalci so nato pristali na zahtevano zvišanje plač in v petek je bila stavka končana, delavci pa so v polnem obsegu začeli z delom.

Zahteva mesarjev po zvišanju cen mesa je bila odklonjena. Pač pa so dobili mesarji zagotovilo, da bodo v kratkem določene višje cene boljšim vrstam goveje mesa. Cene za svinjsko in telečje meso pa ostanejo zaenkrat še neizpremenjene.

S KONJEM IN VOZOM V DRAVO

Dne 27. junija zjutraj se je pripetila pri Sachsenburgu na Gornjem Koroškem strašna nesreča. Ta dan je zjutraj kmalu po 7. uri peljala dekla Ana Puckelsheim koscem na bližnji travnik kosilo. Ko deklo do devete ure ni bilo na travnik, je šel posestnik, ki je bil pri koscih, domov vprašat, kaj je s kosilom. Ko je zvedel, da je dekla že zjutraj odpeljala kosilo na travnik, je šel za sledovi voza in je pri tem ugotovil, da se je prevrnil voz po strmini preko cestnega opornega zida v Dravo. Pri tem je voz potegnil s seboj tudi konja in deklo na vozu. Narasla Drava je takoj zajela voz s konjem in deklo ter vse odplavila.

Pozneje so opazili v valovih Drave mrtvega konja, trupla nesrečne deklice pa še niso našli.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417,2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah od 7.15 do 7.45, v torek in četrtek tudi od 18.50 do 18.55. — Poročila: Vsak dan (razen sobote in nedelje).

Nedelja, 8. VII.: Verski govor. Koncert. Ponedeljek, 9. VII.: Iz svet. literature.

Torek, 10. VII.: Zdravnik. Komorna glasba. — Zvečer: Jezikovni paberki iz Koroške (jezikovna študija dr. Rajka Ložarja).

Sreda, 11. VII.: Gospodinja in gospodar. Četrtek, 12. VII.: Za najmlajše. — Zvečer: „Slovenski sindikalni kvintet“.

Petek, 13. VII.: Komentarji. — Sodobna vprašanja.

Sobota, 14. VII.: Iz slovenske literature.

Opozorilo radioposlušalcem!

V nedeljo dne 15. VII. bo v celovškem radiu pri jutranji oddaji (7.15) po verskem govoru oddaja „Slovenske narodne pesmi, kakor jo je priredil France Marolt“ (oddaja pesmi s koncerta Akademskega pevskega zbora iz Ljubljane dne 16. junija t. l. v Celovcu).

„INSECTA“

Zarjca za plinsko izhlapevanje avstr. in namški patent. uniči vsak mrčes, kakor muhe, molje, stenice itd. šil. 36-80

Glavno zastopstvo za Koroško

FRITZ SCHMIDT

Celovec - Klagenfurt, Lidmanskyygasse 29

KINO

Celovec - Klagenfurt

STADTTHEATER

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 6.—12. VII. »Der fallende Stern«
Od 13.—16. VII. »Opfer einer grossen Liebe«

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.50
Od 6.—12. VII. »Der Lachschrager« »Abbot und Costello treffen Frankenstein«.

Beltak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.50, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Od 6.—9. VII. »Allotria in Florida«
Od 10.—12. VII. »Des Teufels Pilot«

STADT-KINO

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Do 5. VII. »Flitterwochen«

Akademija SLOV. UČITELJIŠČA V TRSTU

Koroški Slovenci se desetletja borimo za naravno ureditev šolskih prilik v deželi v zavesti, da oblikuje šola mladega človeka in mu daje vse potrebno za življenje. V Gorici in Trstu pa se sedaj po vojni zopet razvija slovensko šolstvo in vzgaja mladino v zdrave državljane in žive dele naroda. V naslednjem prinašamo poročilo o zaključni šolski prireditvi slovenskega učiteljišča v Trstu.

Slovensko učiteljišče v Trstu je priredilo v nedeljo dne 24. t. m. ob 18. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma uspelo akademijo, ki je bila ob enem zaključna in jubilejna šolska prireditev.

Ravnatelj prof. Kacin je to tudi poudaril v svojem toplim pozdravnem nagovoru, v katerem je opozoril prisotne, da zaključuje Slovensko učiteljišče v Trstu letos četrto leto svojega obstoja. Po nagovoru, ki ga je imel med prvimi in drugim delom sporeda, je g. ravnatelj razdelil najboljšim dijakom in dijakinjam knjižna darila, s čimer je tudi naše učiteljišče obnovilo hvalevredno navado, ki je od nekdaj vladala na naših učnih za-

vodih. Darilo in odobravanje prisotnih, ki je spremljalo nastop vsakega izmed sedemnajstih obdarovancev, bo nedvomno vzpodbudno vplivalo na dijaško delo.

Spored akademije je bil izredno pester in živahen. Dve uri sta minili kot bi trenil. Prav dobro se je izkazal močan pevski zbor pod vodstvom pevovodje preč. g. Fileja. Posrečeno je bila izbrana posebno uvodna recitacija, Zupančičeva „Naša beseda“, ki je bila tudi prav dobro prednašana. Pri klavirskih točkah so pokazali učenci prof. Mirce Sancinove solidno znanje in dober napredek. Dobro sestavljene in mladini primerne so bile rajalne in proste vaje, ki sta jih pripravila prof. Suhadolc-Simoniti Krasulja in prof. Lenassi Viljem. Dijaška igralska skupina je v drugem delu sporeda nastopila z živahno Nušičevo enodejanko „Analfabet“.

Prireditvev slovenskega učiteljišča je dosegla popoln uspeh in bo nedvomno ostala naša letošnja najboljša šolska zaključna prireditev. Ob njej smo z veseljem ugotavljali rast naših šol in obetajoč razvoj našega naraščaja.

Umetnostna razstava v Trstu

V Trstu je med Slovenci živahno kulturno ustvarjanje in življenje. Na pevskih turnejah so imeli tudi naši pevci priliko, da to kulturno življenje vidijo in doživijo in tamošnjim rojakom prinesejo našo domačo slovensko melodijo.

Pretekli teden se je predstavil tržaški publiki slovenski slikar Avgust Bucik, dobro poznan ljubljanskemu občinstvu, kateremu je zapustil mnogo odličnih portretov.

Z impresionistične šole je prešel Bucik v postimpresionizem, kar kažejo vsa njegova dela. Bil je med prvimi, ki je razstavljaval z impresionisti v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani. Študijska leta je preživel na Dunaju in Monakovem. Mnogo let je prebil na potovanjih po Evropi in izven Evrope. Vsa dela kažejo, da je ostal zvest impresionističnim tendencam.

Med štirinajstimi monotipijami najbolj izstopajo pokrajine z oljkami. Na vsaki sliki je pa opaziti njegov duševni odnos do pokrajine, ki so vse oblite od sonca. Od portretov živo izstopa lik pesnika Gregorčiča, ki je podan s toliko silo, da je čutiti v starem milem obrazu in kretanjah rok veliko ljubezen do domače grude in naroda.

Dva portreta v pasteli kažeta velikega mojstra v pastelni tehniki. Posebno dekliski portret izdaja dovršeno risbo, ljubeznost kretnje in obraza ter popolno harmonsko ubranost barv. Čeprav so njegovi portreti podani realistično, so vendar izraz njegove močne osebnosti in umetniškega upodabljanja. Nedvomno spada Bucik med najboljše slovenske portretiste.

REVIJA „STVARNOST“ V TRSTU

Kakor smo že poročali je v Trstu izšla slovenska revija „Stvarnost“ in sicer smo do sedaj sprejeli tri zvezke. Revija stane letno šil. 50.— in jo lahko naročite pri upravi našega lista. Revija obravnava vrsto sodobnih slovenskih in svetovnih vprašanj.

Revija po svoji vsebini odgovarja naslovu in poskuša pokazati probleme v nepristranski luči.

Strokovno oceno bomo še prinesli.

IZLET NA KOROŠKO

Kakor izvemo s Svobodnega tržaškega ozemlja bo večja skupina tržaških Slovencev 29. in 30. julija obiskala Koroško. Gostje si bodo med drugim ogledali glavni mesti dežele, lepote dežele, Gospo sveto in Osojščico.

Samovoljna izmišljotina

VINDIŠ — SLOVENIŠ

Trdijo, da je na Koroškem poseben narod — vindišarji!

Ka je na tem?

Nemci so v preteklosti rabili besedo „windisch“ za vse Slovence, ne samo za koroške. „Windische Mark“ — Slovenska krajina je bila na Kranjskem. Windische Bueheln (Slovenske gorice), Windischgraz (Slovenjgradec), Windischfeintritz (Slovenska Bistrica), to so kraji na Štajerskem. Windisch-Matrei, kakor se je ta kraj še pred kratkim imenoval, je na Tirolskem. Windisch Garsten je na Zg. Avstrijskem. Windisch Bleiberg (Slovenji Plajberk), Windisch St. Michael (Slovenji Šmihel), Windisch Griffen (tako so imenovali še pred ne celo sto leti trg Grebinj v nasprotju z Deutsch Griffen), to so kraji na Koroškem.

„Windisch“, „die Windischen“, tako so torej Nemci imenovali Slovence sploh, ne samo koroške Slovence.

In prva slovenska knjiga, ki jo je izdal Trubar, se je imenovala: „Catechismus in der Windischenn Sprach — Anu kratku Poduzhene skaterim vsak zhlovek more v nebu pryti l. 1551.“

Pomoč domovini

Ugleden rojak iz USA nam piše:

Kolikor poznam ameriške razmere po kratkem bivanju tu, lahko rečem, da je za Mohorjevo družbo zelo veliko zanimanje in da so ljudje v splošnem pripravljeni prispevati vsak po svoji moči vsaj majhne zneske. Potrebno je pač zbiranje denarja in prispevkov po ameriško organizirati. Tudi sicer ljudje — stari in novi Amerikanci — žrtvujejo letno gotovo en milijon dolarjev in več za pošiljanje paketov in zdravil v Slovenijo.

Sicer primeroma revni Slovenci mi pripovedujejo, kako pošiljajo letno v Jugoslavijo 50—100 paketov, katerih vsak predstavlja vrednost vsaj 20 dolarjev, skupno letno preko tisoč dolarjev. In takih primerov je veliko. Samo streptomycina je bilo poslanega lani vsaj za 100.000 dolarjev. M.

Velesejem v Trstu

Dne 23. junija popoldne so svečano otvorili tržaški velesejem. Pri otvoritvi je govoril tudi tržaški vojaški guverner, general T. W. Winterton in naglasil pomen Trsta za vso srednjo Evropo. Otvoritve sta se udeležila tudi italijanski poštini minister ter bivši avstrijski trgovinski minister g. Heintl.

Na velesejmu je zastopana tudi Jugoslavija. Velesejem je odprt do 7. julija.

In v londonskem muzeju se nahaja Dürerjeva slika slovanske kmetice z označbo: „Eine windische Bäuerin.“

Nemška beseda „windisch“ za Slovence ali celo za Slovence sploh je torej čisto splošnega značaja in ni bila nikdar samo označba za koroške Slovence.

To je eno.

Čisto samovoljna in nikjer utemeljena izmišljotina je torej, če zdaj hočejo koroške Slovence imenovati „vindišarje“ v nasprotju z ostalimi Slovenci.

Kaj pa je s koroškim slovenskim narečjem? — Kakor Nemci govórijó na stotine narečij, tako tudi Slovenci govórijó mnogo narečij. To je čisto naravno in še ni nič hudega. Gotovo je le eno: ker je slovensko jezikovno ozemlje mnogo manjše nego nemško, se tudi slovenska narečja mnogo manj razlikujejo med seboj nego nemška. Kolikokrat smo že slišali, da če pridejo Nemci skupaj in govórijó oddaljena narečja med seboj, se ne razumejo. Škof dr. Waitz piše v svoji knjižici „Die Botschaft von Konnersreuth“ na strani 40: „Bil sem potem, ker je župnik (Naber) po nekaj šel v župnišče, nekaj časa sam v sobi in sem govoril z njo (s Terezijo Neumann). Govorila pa je kakor vedno v takem stanju — po zamaknjenju — v nepokvarjenem narečju svoje domovine. Tako sem ji torej rekel: „Ne razumem te,“ nakar je odgovorila: „Jaz tebe tudi ne.“ — Škof — Nemec ni razumel bavarskega nemškega narečja.

In kdo izmed cenjenih bralcev, pa če še tako dobro zna nemško, razume sledeče nemško narečje: Mien Modder hett seggt, gien een van miens Susters weer so takk as ik! Tega ni mogoče razumeti, kdor tega narečja ne pozna. To pomeni: „Meine Mutter hat gesagt, keine meiner Schwester wäre so baumschlank wie ich.“

Učeni bogoslovski profesor dr. Reinprecht, ki je dobro znal slovensko in je poznal tudi hrvaško govorico, je rekel, da se nemška narečja bolj razlikujejo med seboj nego slovensčina in hrvaščina.

In učeni pisatelj Jurij Trunk, koroški slovenski rojak, je pravil, da se je nekoč vozil v Ameriko in je na krovu ladje naletel na skupino ljudi, ki jih ni čisto nič razumel. Da, niti tega ni mogel prepoznati, v katerem jeziku govórijó. In vendar je učeni gospod razumel in govoril precejšnje število jezikov. Vprašal jih je torej, v katerem jeziku govórijó. Odgovorili so mu, da nemško in sicer: platt-deutsch.

Če torej hočemo iskati narečij kakega (Nadaljevanje na 4. strani)

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN 22. NADALJEVANJE

„Česa ne poveste? Župnik da je zanj molil?“ niso hoteli verjeti svojim ušesom tisti, ki niso bili v cerkvi in tega niso slišali.

„Da, molil.“

„Pa vi ste molili z njim!“

„Seveda. Gospod župnik naprej, mi za njim kakor vedno.“

„Tole naj zve Bohač.“

Sleherni v Treščah je čutil, da se je zgodila nezasišana stvar, vsakdo je o tem govoril. Nekateri so županu privoščili, drugi so se zanj zavzemali, se pričkali, ugibali, kaj bo. Edini Holoubek niti najmanj ni slutil, kakšno prasko je naredilo tistih troje odkritosrečno izmoljenih očenašev. Nasprotno, postalo mu je laže, v duši se mu je zjasnilo, pritisk v srcu in zmeda v glavi je prešla, vest ga je hvalila, da je dobro storil...

Huje, mnogo huje je bilo županu Bohaču. Besno je letal po sobi kakor razkačen lev po kletki. Najmanj z desetih strani so mu prihiteli praviti, kaj in kako se je v cerkvi zgodilo, ponudili so mu svoje pričevanje, hujskali so ga, naj tega ne pusti kar tako, to da je strašna sramota, v vsej okolici bi se mu smejala.

„Čak' ti kmetavs hribovski,“ je pretil župan, „pokazal ti bom, po čem je očenaš, drago ti pridejo tvoji očenaši, hudičevo drago, le počakaj!“ Tudi on je na-

šel v svojem srdcu neko pomirjenje, našel ga je v groznjah in priimkih. Nato pa se je naglo odločil. Da, v mesto pojde k svojemu prijatelju pravniku na posvet, kako bi mogel župniku najhujše zagosti. Takoj ko je to sklenil, mu je odleglo, jezga ga je popustila in veliko veselje ga je prevzelo in se mu razlilo po vsej notranjosti. Čim dalje tem jasneje mu je postajalo, da si je župnik nekaj skuhal, kar bo težko pogoltnil. Na konja ga je posadil šele advokat, ki se je izrazil, da zadeva pride morda celo pred poroto, da ga bo župnik moral očitno prositi odpuščanja pred sodiščem, v časopisih, v cerkvi da bo moral preklicati, da bo prav gotovo obsojen, toda kazen se mu bo spremenila v globo, v občutno globo seveda. Župnik da verjetno ne bo pustil tako daleč, če je kaj pameten, bo poskrbel, da se o pravem času poravnata, tedaj naj župan ne pristane na nobeno pobotanje, taka stvar da mora v javnost, to ima tudi političen pomen. Od teh besed se je Bohaču v glavu kar vrtelo, slava ga je upijnila in mu zmedla vsa kolesca. Že je videl, kako vsi časopisi pišejo o njem — Bohaču — kako po vsej deželi izgovarjajo njegovo ime z občudovanjem...

Se teden ni minul, pa je Holoubku že streha gorela nad glavo. Najprej je dobil po pošti številko pokrajinskega lista, ki jo je pustil v zavrtku in je niti pogledal ni. Šele po blagoslovu na velikonočno nedeljo se je cerkovnik opogumil in spoštljivo vprašal: „Ali vedo, da so v časopisih?“

„Ne vem,“ je po resnici odgovoril župnik.

„Časopis je v gostilni izpostavljen, čla-

nek pa rdeče obrobljen ter se kar pulijo zanj. Če bo mogoče, ga po zdravamariji prinesem.“

„E, ni treba nositi, cerkovnik. Nisem tako vedečen, da bi hotel to vedeti.“

„Prosim, rajnemu gospodu župniku sem moral vsako številko takoj gorko preskrbeti, četudi bi moral teči ponjo v mesto. On je pisal in pošiljal popravke, celo v Prago se je obrnil na neko društvo —“

„Da se mu je to ljubilo,“ se je odkrito začudil Holoubek, „v časopisih pišejo vendar samo o najslavnejših ljudeh. Pisati je treba, novinar hoče tudi živeti.“

Doma pa je napisal na zavitek časopisa besedo „ne sprejme“, vrnil časopis pošti in do smrti ni zvedel, kaj je bilo o njem napisano.

Huje je bilo, ko je takoj drugega dne dospel od gospoda dekana poseben sel s precej debelim pismom in ukazom, naj počaka na odgovor. Holoubek je tedaj vse pustil in se poglobil v branje „pritožbe“, ki jo je vložil proti njemu župan Bohač naravnost na ordinariat. Ordinariat jo je poslal dekanu, naj hitro preišče, dekan pa po izrednem slu Holoubku, „naj se izjavi o njej, to da gotovo ni res, da je sicer v pokrajinskem listu nekaj bral, toda tega ne verjame, tako neprevi-dno da gotovo ni ravnal, in zato naj le na kratko odgovori.“

Holoubek se je nasmehnil, ker mu je prišlo na misel, kako je sklenil, da s svojimi zadevami v Treščah ne bo obremenjeval uradov, zdaj pa glej — jim že dela skrbi... Sedel je in napisal gospodu dekanu, da je to res, da je v resnici očitno molil za gospoda župana Bohača v cerkvi

po veliki maši, zato ker je na cvetno nedeljo dopoldne vozil gnoj, zato ker h grehu molčati je velik greh, zato ker je treba za očitne grešnike, ki očitno dajejo pohujšanje, očitno moliti, da, celo javno bi jih moral karati, da se je v moraliki tako učil in da se je po tem tudi ravnal. Vse to je zavil v zavojnico in po slu poslal nazaj gospodu dekanu. In kakor da bi vso zadevo v grob zakopali, se nihče nikoli več ni zmenil zanj, ne gospod dekan ne ordinariat.

Vseh dobrih stvari je troje. Po praznikih mu je sodniški sluga prinesel poziv na okrožno sodišče.

„Kaj pa hočejo tam od mene?“ je pre-mišljeval Holoubek in podpisal odrezek, da je bil poziv pravilno dostavljen.

„Vaš gospod župan vas toži.“

„Poglejte no,“ se je odkrito čudil Holoubek, „kaj mu je padlo v glavo? Da mu ni žal denarja! Moram ga odvrniti od tega.“

Pa ga ni odvrnil. Ko je to poskusil, se je gospod župan nadul kakor turški paša, mahnil z roko, kakor bi bil na odru, in zviška odgovoril: „Je že prepozno prositi. Stvar ima v rokah slavno sodišče. Tam boste zvedeli več.“ Bohač je bil sam s sabo zadovoljen, kako lepo je to povedal. Kolikokrat je še to ponovil in pokazal, kako je župnik hotel predenj poklekniti in kako ga je odbil...

Tako je prišlo do sodbe, do kratke sodbe, zato ker je Holoubek prišel sam, brez advokata in je preprosto povedal gospodu sodniku, kaj in kako je bilo.

„V čem vidite to žalitev?“ je vprašal gospod sodnik Bohača.

Poročna veselje v Šmihelu

Zadnjih osem dni je bilo v Šmihelu veliko opravkov. Polne roke dela so imeli camarji in pevci. V nedeljo so g. kaplan oklical Mihana Sadjak-a in Hudl Pepco, Lojza Kristana in Nežko Sadjak, p. d. Klančnikovo. Sedaj je treba pripraviti vse potrebno za poroko.

Dekleta so postavila lepa vrata, okinčale so dom ženina in neveste. Pevci so napravili podoknico. Vodil je zbor Foltej Hartman, moški zbor „Pliberk in okolica“ se je poslovil od svojega dolgoletnega sodelavca, vrlega pevca in namestnika pevovodje, če je bil Foltej zadržan. Lepo so mu zapeli v slovo. Tudi domači pevski zbor ga je počastil z podoknico; istočasno se je zbralo mnogo pevcev pred kaplanijo.

G. župnik je v slovesnem govoru poudaril nesebično delovanje organista, pevca Miheja, ki že toliko dela na prosveti petja, vodi cerkveno petje. To njegovo delovanje je doseglo nekaj višek v potovanju pevskega zbora v Trst in Gorico. G. župnik so poudarili posebno organistovo delovanje v Rinkolah, kjer je leta in leta vodil ženina Miha Sadjak pevskega zbor pri podružni cerkvi. Ta zbor bi mogli postaviti poleg vsakega cerkvenega farnega zbora, ja, poleg mestnih zborov. To nesebično delo je želo tudi večkrat nehvaležnost. Stalo pa je veliko noči in dni, ko je imel vaje in pisal note, zbiral material, da ima sedaj notnega materiala, kot morda nihče na Koroškem. Bil je in je še vedno v stiku z pevovodjem ter komponistom Mav-om, ki mu oskrbi potrebni notni material. Z isto marljivostjo je začel svoje delovanje v Šmihelu tako pri cerkvenem, kakor tudi pri prosvetnem delu, nastopal v radiu, na koncertih pri domačih cerkvenih in izven-cerkvenih prireditvah.

Za vse to delo se mu prav iz srca zahvaljujemo! Prosimo pa, naj še naprej ostane tako delaven in podjeten v vsakem oziru, potem bo to v veselje narodu in njemu duševno zadoščenje.

Ob dobri večerji ter kapljici, ki nam je gasila žejo, smo bili židane volje dolgo v noč. V imenu Slovenske prosvete je spregovoril in čestital Lovro Počnik. Nato so vnovič spregovorili g. župnik ter se zahvalili za pozdrave in čestitke v imenu ženina in neveste. Podčrtali so, kako nas ravno domača slovenska melodija, domača slovenska pesem

veže v nerazdružljivo enoto. In po tem duhu enotnosti bi morali stremeti.

V ponedeljek dne 26. VI. pa sta pristopila k oltarju Miha Sadjak in Pepca Hudl, da si obljubita večno zvestobo in ljubezen, enako tudi drugi par Lojz Kristan in Nežka Sadjak. V daljšem govoru so g. župnik nakazali važnost tega kora. Organista, pevca naj opominjajo petere strune harfe na ljubezen do Boga, do Cerkev, do medsebojne ljubezni, do otroka — zaroda, na ljubezen do doma, do domačega jezika. Te strune naj pojejo in opominjajo na večno ljubezen. Za priči sta bila Jurij Močnik in Valentin Čebul ter Wetschko Pavel. Tretji red je spremljal nevesto z zastavo k oltarju, ravno tako Marijina družba. Pred cerkvenimi vrati je pozdravil pevski mešani zbor svojega organista in pevovodjo ter nevesto-pevko Pepco. „Že se bliža... ura sveta...“ Čebulova Ivanka je v imenu M. d. z lepo deklamacijo vzela od neveste slovo ter ji podarila šopek, ravno tako tudi Justina Bavčej, p. d. Pongračeva

iz Šmihela v imenu pevcev: „Ti si bila dobra in vneta pevka, naš pevski zbor poslavlja se od Tebe, Ti vošči sreče, zdravja in veselja, v novem zakonskem stanu črez in črez.“

Veselo „ojset“ smo imeli pri Likebu, dva camarja, dve teti, dva ženina in dve lepi nevesti v dolgih belih krilih in lepih vencih. Vse to da celi ojseti lepo obliko. Obilo gostov svatov od blizu in daleč je prišlo na svatbo, katero sta začela camarja in tetki po stari navadi in šegi: „Začeli bomo v imenu Boga očeta in Sina in Svetega Duha.“ Potem pa sta peli svoje kitice ta „šruki“ nevesti in ženinu: „Je Jezus vesiev, kje na ojseti biv.“ itd... Seveda tudi župnika sta si privoščila ta dva tiča.

Bili smo veseli in dobre, ja židane volje, posebno pa so bili veseli Klančnikov oče, ter si zavijali muštace, ponosno so imeli debele cigare v ustih, saj so od svojih 16 otrok spravili zopet srečno dva v zakonski stan. Pa očka, Bog Vam daj še dolgo življenje, da boste mogli spraviti vse v zakonski stan! Tako je očka, ki ima veliko otrok, velikokrat vesiev na ojseti!

Obema paroma želimo obilo sreče in blagoslova na mnoga, mnoga leta.

Samovoljna izmišljotina

(Nadaljevanje s 3. strani)

jezika, ki se zelo razlikujejo med seboj, nam torej ni treba daleč iti. Taka narečja so namreč — nemška narečja.

Eno je gotovo: da se namreč slovenska narečja še zdaleč ne razlikujejo tako med seboj, kakor se razlikujejo med seboj nemška narečja.

S tega vidika je torej naravnost smešno trditi, da je koroško slovensko narečje ali kakor ga blagovolijo imenovati „windisch“, poseben jezik in „vindišarij“ poseben narod!

Zdaj pa še par besed o koroškem slovenskem narečju. Znano je, da je koroških slovenskih narečij več, kakor je tudi na Kranjskem več slov. narečij in ravno tako na Štajerskem (podobno je tudi v nemških narečjih). Bogue, če se pologoma ne bo znašel kak modrijan, ki bo še v posameznik koroških slovenskih narečij izsledil posebne jezike in jih znabiti imenoval „vindiš 1“, „vindiš 2“, „vindiš 3“ itd.

Koroško slovensko podjunsko narečje je bolj slično štajerskim slov. narečjem, in sicer tako po naglasu kakor po oblikah. Rožansko in ziljansko slovensko narečje pa je zopet bolj podobno gorenjskemu slov. narečju in sicer tako po naglasu kakor po oblikah. To je lahko umevno, saj so si sosedna narečja istega jezika zmeraj bolj podobna med seboj nego oddaljena. Rajni železniški uradnik France Uršič, doma iz Štebna pri Beljaku, je pripovedoval, da je nekoč potoval čez Podkorensko sedlo. Iz St. Lenarta pri 7 studencih je prišel v Kranjsko goro. Ko je v Kranjski gori govoril z ljudmi, je opazil, da govorijo isto govorico, isto narečje, kakor se govori v St. Lenartu na Koroškem. Pa jih je vprašal, če so iz St. Lenarta doma? Odgovorili so mu, da so doma iz Kranjske gore. Uršič je sedaj spoznal, da se govori to in onstran Podkorenskega sedla isto narečje. Deželne meje ne ločijo narečij.

Samovoljna izmišljotina je torej, da se koroško slovensko narečje tako zelo razlikuje od ostalih slovenskih narečij, da tvori poseben jezik — „vindiš“!

Ker se pa tega tiče, da privzemajo slov. koroška narečja vedno več nemških besed, je to predvsem vpliv nemške šole. Starejši ljudje, zlasti ljudje, ki niso hodili v šolo, govorijo še danes na Koroškem zelo lepo slovensščino in uporabljajo v svoji govorici prav malo nemških besed. In zanimivo je, da koroška slovensščina sploh ne pozna besede „vindiš“, ampak samo: sověj in svověj (svavěj).

Uška lipa

Bodi pozdravljena ljubljenska naša, lipa stoletna, ki vas nam krasiš. Danes že tvoja lepota ugaša, vendar še slednje poletje cvetiš.

Še se ti daleč raztezajo veje, kakor ljubeče roke v blagoslov, v senci pod tabo mladina se smeje, vonj se razliva nam s tvojih vrhov.

Prav zanimive so tvoje povesti, vse do jeseni zgovorno šušljaš; gledala rane si, muke, boleti, vso zgodovino teh krajev poznaš.

Davno že skrbne roke so strohnele, ki so vsadile te, mlado drevo; divje nad tabo so švigale strele, ti pa si rastle pod jasno nebo.

Pticam zavetje so tvoje votline, v deblo zobovje zariva že čas, črvi razjedajo ti korenine, lub se gubanči kot starki obraz.

Srčno pozdravljam te, starica vela, prednikom bila ponos si nekoč! — O, da bi boljše še dni doživela, preden zagrne te bežnosti noč!

Limbarski

Limbarski

Kadar se bo večerilo

Ko bo sonce zatonilo, vzide zvezdic milijon, vse bo nekam umolknilo. pel bo le večerni zvon.

Mrak bo temno zagrinjalo spustil vse do trdih tal, stvarstvu se bo zadremalo, tudi jaz bom z njim zaspal.

Misli bodo sladke sanje, mehka zibka tiha noč; slišal zvezd bom šepetanje nad okriljem nizkih koč.

MAL POLOŽI DAR MOHORJEVI TISKARNI NA OLTAR!

„V tem, da je zame molil — in me osmešil.“

„Kaj poveste na to, prečastiti?“

„Gospoda župana nisem osmešil, še daleč ne. Odkritosrčno sem molil zanj. V Trešticah mnogi plačajo za to, da bi duhovnik molil zanje, tako postavim, molim vse leto za žive in mrtve ude družine Jana Havelka. Duhovnik je v župniji za to, da moli posebno za tiste, ki sami ne molijo; molim za cesarja, za papeža, pa niso užaljeni.“

„Toda jaz si tega ne želim,“ mu je skočil Bohač v besedo.

„Tudi jaz si ne želim, da bi vozili v nedeljo gnoj, a vi ste ga kljub temu vozili,“ je smeje se mirno odvrnil Holoubek. „Pa čisto ob cerkvi, med službo božjo.“

Sodnik se je namuznil, odvetnik pa osupnil in sodbe je bilo konec. Bohač je hotel vložiti priziv, ali njegov pravni prijatelj ga je pregovoril; spomnil ga je, da stvar stane že tri desetake, v Pragi pa da ne bi zadostovali trije stotaki — uspeh pa je več ko negotov... Kaj pa, če bi se župnik razjezil in tožil zaradi motnje božje službe in ko bi k temu dodal še tisti nesrečni „oho“ med pridigo, ki se mu je Bohač z njim pobahal, pa bi se karte kaj zlahka sprevergle, to da diši po zločinstvu. Zato naj stvar rajši pusti in ne draži župnika, ki je videti dobičina. Niti odvetnika si ni najel in to je njihova sreča. Gospod župan je tedaj sam hitel na uredništvo pokrajinskega lista in obljubil uredniku, da mu pošlje zajca, če stvar pusti na miru in je ne bo vlačil po časopisih.

Tudi doma v Trešticah je Bohač mol-

čal in se ni napihoval. Ko so ga vprašali, je čemerno zagodrnjal: „Nu, odpustil sem mu, ko je toliko moledoval, pobotala sva se,“ toda glasno in srdito je dodal: „Dajte mi z njim mir, ne govorite mi o njem. To je premeten hribovec, ki se v njem sleherni lahko ušteje, zgrabi vas na mestu, ki ste nanj najmanj mislili.“

„Župnik je iz Plzna, kmečki sin, to vsi vemo,“ se je zasmel Jina. Toda Bohač je vzplamtel, udaril po mizi in razkačen kakor sršen zarohnel nad bajtarjem: „Rovtarska grča je in dovolj — rekel sem. Ti me menda ne boš učil? Taborsko, Pisecko, Plzensko — tam živijo vseprek sami hribovci. Saj smo pa videli tod njegovo mater tekati v hodnem platnu in v predpasniku.“

Holoubek je za to vedel, pa si tega vzdevek ni gnal k srcu, nasprotno, zdelo se je, da ga veseli, da ga s ponosom priznava. Če je kdaj od Bohačevih kdo za njim zakričal „hribovec“ in se možato skrtil za zid, se je župnik takoj ustavil, ker je vedel, da to njemu velja, in je tiho in krotko vprašal: „Kaj želiš, rojak?“

Oglasil se ni nikdo, le dekleta so prasnila v smeh in hlapcu rekale „naš rojak“.

Da, Holoubka nihče ni mogel užaliti, razjeziti, razdražiti, nihče ga ni mogel pripraviti do tega, da bi grozil, komu kaj očital ali koga tožil. Vse je sam takoj na mestu preprosto poravnal in šel po svoji poti naprej.

XI. GORI!

Zdelo se je, kakor da je pomlad naravnost čakala na velikonočne praznike, na tisti trenutek, ko Holoubek ob božjem

grobju zapoje: „Zveličar naš je vstal iz groba...“ V nizkem zvoniku so na veliko soboto večer stari trešticki zvonovi lepo zapeli, s svojim bučanjem so spremljali procesijo skozi vas, v mnogih oknih so žarele luči, zjutraj pa se je zdelo, da se je v tej čudežni noči povrnila pomlad z vsem svojim spremstvom ptičev, zelenja in cvetja...

Župnik Holoubek je hodil v Poljano v šolo, hodil gledat za očetom, kako dela novi sejalni stroj, kako hitro gre delo izpod rok, hodil zato, ker doma ne bi strpel, zato ker ga je vabil novi kraj, ki ga v pomladni krasoti še ni videl. Tod res da ni bilo markovskih gričev in dolin, ne gozdov ne travnikov, ki jih ni mogel pozabiti, namesto tega pa je tod cvetelo v osvajajoči krasoti polno sadnega drevja. Vse ceste in poljske poti so bile z njimi obdane, vsi nižji predeli so bili zasajeni s češnjami, iznad vasi so se dvigale košate krošnje orehov, kostanjev in lip, ob vsakem posetsvu se je v razsežnem sadovnjaku skrivala stara sušilnica, okoli nje pa se je stiskalo mnogo češpelj, sliv, jablan in hrušk.

„Kako lepo je tu! Kako lepo!“ je zopet v navdušenju plamenelo Holoubkovo srce in se hvaležno dvigalo v nebo.

„Kaj pa zelje? Malo zelja si ne boš posadil, Jožko? Tod je košček vlažnejšega polja, menim, da bi sijajno uspevalo.“

„Buzaron!“ je kakor markovski župnik zaklical Holoubek, „buzacajna, očka, to bi bilo za ta plevel! Kaj bi nam rekla mamica! Dobro, da ste se spomnili! Posadimo ga, seveda, cel ogon ga posadimo, samo kje bom dobil tu glavato zelje.“

„Hanzek tule pravi, da tod zelje go-

jijo po vrtovih, vrtnarji v mestu bodo že imeli sadike, dobiš jih, kolikor boš hotel.“

„Kupim jih, za deset kop jih kupim,“ je goral Holoubek.

„Ihta taka, kaj boš pa z njim,“ ga je krotil oče, „pol ti ga bo zadostovalo in še s tem ne boš vedel — če bo uspelo — na jesen ne kod ne kam. Prodajal ga menda ne boš.“

„Letos ga kupim, a poslednjič,“ je gnal Holoubek svojo, „kakor na smrt sem pozabil nanj, toliko skrbi sem imel; toda čez leto, ako Bog da — bo morala stati na vrtu topla greda.“ Spomnil se je na Markov. Tam je bilo vse drugače. Tu je za vse sam, skrbi se ga dušile takoj od začetka. Sedaj pa se že jasni, pomalem se koplje že ven iz te začetne zmede. Prišel bo čas tudi za njegovo ljubezen — za vrt. Misli, vedno je mislil nanj.

„Da bo le tega poljskega dela konec,“ se je tolašil, pa mu oče, Hanzek in vranči morajo pomoči, da najprej zavarujejo vrt s kakšno zasilno ograjo, kajti zdaj se na njem pepelijo kure, gosi in vse, kar Barica nasaja. Preudarjal je, da ji odmeri košček za race in gosi, da bi se pa klatile po vsem vrtu, tega pa gotovo ne pusti. Tudi gospod patronatni komisar mu je obljubil, da bo letos dal popraviti cerkev in župnišče, v kolikor bo zadostovalo cerkveno premoženje. Graščinski stavbenik si je že vse ogledal in tudi samo to čakajo, da posejejo, da ne bo sile za vprego. Holoubek pa je računal, kje vse je treba popraviti in vse si je zapisoval, da ne bi česa pozabil.

(Dalje prihodnjic)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. —

CELOVEC

V deželnem muzeju kažejo v času od 27. junija do 15. julija razstavo, ki je tokrat posebna zanimivost.

Na razstavi vidimo 144 slik iz Afrike in sicer dela znanega nemškega slikarja g. prof. Vollbehra, ki je prepotoval z barvami in čopičem skoraj vso Afriko in druge kontinente.

Slike prof. Vollbehra nam dajo nekoliko vpogleda v življenje „črne“ celine, v tamošnje rastlinstvo in lepoto afriške narave.

Visoko gorovje Atlasa, peščeno Saharo, krasoto oaz in pragozda prikazuje Vollbehr v svojih slikah. Kdor ima le priliki, naj si to razstavo ogleda, posebno pa jo priporočamo učiteljem.

Sedanja razstava je le uvod v veliko razstavo, katero pripravljajo za jesen v celovškem muzeju in kjer bodo pokazali velike slike prof. Vollbehra, ki je v tropičnih deželah napravil nad 1000 slik v najkrajših barvah in spada med najboljše poznavalce teh delov sveta. Profesor se je na svojih potovanjih boril z nevarnostmi in divjostjo narave, bil v nevarnosti divjih zverj in divjakov in spoznal na svoji poti razne narode in njih vrhove.

Ob otvoritvi je g. direktor muzeja, prof. dr. Moro, naglasil, da se razmere v muzeju samem zopet normalizirajo in da je zanj kot vzgojitelja mladine poseben doživljaj, ko opazuje mladino, predvsem mladino iz podeželskih šol, ki doživlja v muzeju kos svoje domovine in tudi tuje svetla in se od muzeja poslavlja z nemško ali slovensko narodno pesmijo.

V Celovcu v Bahnhofstraße so te dni odprli najmodernejši hotel, kar jih Celovec premore in sicer hotel „Carinthia“. Potniki bodo imeli tu vse udobnosti, seve so tudi cene temu primerne.

Istočasno je mestna občina dogradila tudi dom za brezdomce v Bahnhofstraße 35. Ta dom je prehodno na razpolago ljudem, ki nimajo stanovanja. Za eno noč plačajo 1 šiling.

Na študijsko potovanje sta po sklepu deželne vlade odpotovala v Združene države namestnik deželnega glavarja, g. Hans Ferlitsch in predsednik kmetijske zbornice, g. Hermann Gruber.

Če se spomnimo govora namestnika dež. glavarja g. Ferlitscha v Borovljah, ko je zagovarjal četrti pakt o mezdah in cenah, s pripombo, da je tako zahteval „Washington“, smo prepričani, da bo na prihodnjem zborovanju gotovo lahko še bolj zanesljivo poročal, „kako so v Washingtonu sklenili peti pakt o mezdah in cenah“.

GORENČE

Nova sv. maša: Spored nove sv. maše pred. g. novomašnika Brumnika Mirka na Gorenčah, dne 15. julija 1951 je sledeči:

Od 12.—14. julija splošna duhovna priprava s slovesno tridnevno vsak večer ob pol osmi uri.

Sobota 14. VII.: Ob 7. uri zvečer slovesni sprejem g. novomašnika pred farno cerkvijo v Šmiklavžu, nato blagoslov v cerkvi.

Nedelja 15. VII.: Od 6. ure naprej sv. maše v Šmiklavžu in v Sveti Radegundi; prilika za sv. spoved pri tujih spovednikih.

Ob 8.30 odhod g. novomašnika od domače hiše v Srednji vasi.

Ob 9. uri nova sv. maša v Šmiklavžu pod lipami pred farno cerkvijo. G. novomašniku asistirajo pri sv. maši pred. gg. Muri Ignacij, župnik na Djekšah, Skorjanc Martin, mestni kaplan v Celovcu in Markt Miklej, župnik v Rožeku. Novomašno pridigo bo imel novomašnikov brat, pred. g. Brumnik Franci, župnik v Šmarjeti pri Velikovcu. Med sv. mašo pojco združeni pevski zbori pod vodstvom pred. g. prof. Miheliča Silvija.

Po sveti maši bomo skupno za-

Pri nas na Koroškem

pelj zahvalno pesem, nakar bodo delili vsi trije letošnji novomašniki, pred. gg. Brumnik Mirko, Škof Joži in Dragašnik Hanzl novomašniški blagoslov. Po blagoslovu razdelijo č. gg. bogoslovci vsem udeležencem novomašne podobice kot spomin na novo sv. mašo.

Zvečer ob pol šestih bo imel g. novomašnik v farni cerkvi slovesne večernice.

K izredni novomašni slovesnosti vabimo vse vernike iz bližnje in daljnje okolice. Nove sv. maše se bo vsakdo rad udeležil še posebno radi tega, ker pade le-ta v okvir naših letošnjih svetoletnih romanj.

Romanje na Krko. Vsem tistim, ki so se prijavili za romanje k novomašniškemu posvečenju na Krki, dne 8. julija 1951 predpoldne, sporočamo sledeče: Avtobus pri poštni direkciji v Celovcu je naročen. Dobili smo tudi zagotovilo, da bo točno odpremljen. Romarski avtobus odpelje iz Svete Radegunde na Gorenčah, dne 8. julija ob pol šesti uri zjutraj in pobere nato vse prijavitelne romarje ob poti na Krko. Vsi romarji naj se torej ravnajo po odhodu avtobusa iz Svete Radegunde.

Nenadna smrt. Kakor navadno vsako sredo, ko je v Velikovcu tržni dan, tako se je tudi v sredo, dne 27. junija, napotil z vozom v Velikovec — po svojih trgovskih opravkih — pos. in kmet Sadnik Jurij, po domače Lijencej. Komaj pa je prišel Sadnik z vozom na Rudo, ki je oddaljena od Gorenč dobro uro hoda, do Roscherja na Rudi, ga je zadela srčna kap. Zdravnik, ki je takoj prišel Sadniku na pomoč, je mogel ugotoviti samo še smrt.

Gumijasti izdelki dežni plašči kopalne potrebščine strokovne trgovine pnevmatike **Gummihaus Wiedner** gumijaste cevi gumijasti škornji Klagenfurt, Bahnhofstraße 33

Rajni Sadnik Jurij je bil rodом iz Zvabeka in se je leta 1923 priženel k Lijenčejevim v Šmiklavžu na Gorenčah. V zakonu, z Lijenčejevo hčerjo Kristino, se mu je rodil samo en otrok, ki je pa kmalu umrl. Pokojnik je bil veren in pobožen mož. Nedeljske sv. maše ni nikoli brez najnega razloga opustil. V zimskem času pa je tudi ob delavnikih prišel velikokrat k sv. maši. Večkrat na leto pa je tudi v domači cerkvi prejel sv. zakramente. Dokler je mogel, je tudi zelo rad hodil na božjo pot. Pri farni cerkvi je bil tudi več let kot cerkveni ključar. Gospodarsko je bil močan, zato pa tudi ponosen kmet. Dosegel je starost 62 let. Naj počiva v miru! Žalujoci vdovi in svojcem izrekamo globoko sožalje.

PODGERBERG-ŠT. ILJ

Svojčas je rekel hudomušnež: Jerberg tudi dandanes napreduje — in zarod nov se mu napoveduje.

Pa kako tudi ne, v nedeljo 17. t. m. smo imeli samo iz Podgerberga dve poroki. Andrej Hape, Weisov, zidarski polir pri firmi Bulfon v Vrbi, je hodil dneвно skozi Logovas in tako poželjivo pogledaval gori k lični hišici h Hriberniku in si mislil: „Več kot polovico pota si prihranim, ako bi se dalo tu napraviti domačijo.“ Videl pa je gotovo tam tudi edino hčerko Barbko. Ker se je menda tudi njej smilil, ni šlo drugače kot da sta si imenovano nedeljo obljubila večno zvestobo pri Mariji v Gospe Sveti. Zdaj pa Andrej res hodi še naprej v Vrbo, vendar je pot res krajša.

Drugi, Silvester Kopainik, doma iz Klopice, vendar še vedno pri teti pri Šlemarju Podgerbergom, si je vzel za nalogo: „Predno se kdaj oženim, si napravim lasten dom in potem lažje preskrbim ženo in gotovo tudi družinico.“ Začel je zidati, sam tudi zidar, in tako je rastle in rodilo uspeh. Tik zraven pa je dosti

krat občudovala to vztrajnost mladega fanta Micka Čapečnjakova in če mu je šlo prehudo, mu je priskočila pomagat. To si je Fester tako dobro vtisnil v srce, da si je mislil: „Kaj hoditi čez goro, ko se pa vse dobro dobi blizu!“ Tako sta tudi ta dva stopila to nedeljo v Št. Ilju pred oltar.

Kot vsako leto, je bilo to nedeljo na Jerbergu pranganje, bil je lep dan in zato krasen razgled iz Jerberga na vse strani. Slovesnost je bila po stari koroški slovenski navadi, za kar gre zahvala predvsem vrlim pevcem iz Škofič, saj je bilo to prvo pranganje letos v št. iljski fari. Ker je nastopil tudi pevski zbor, mu bodi v imenu sosesčine izrečena najiskrenejša zahvala. Delo nas tlači in kmet tudi pri nas nima ljudi in tako se zgodi, da menda letos prvič vidimo na seči ljudi tudi že ob nedeljah. Toda nedeljsko delo — kakor uči izkušnja — rodi le prokletstvo. Da bi še pri nas ne bilo tako.

RUDA

Dne 3. junija sta se poročila gozdni delavec Marolc Jože in gospodična Berta Mucher; 10. junija pa Pavel Rabič z Brigito Kasper iz Gorenč in g. obratovodja Josip Gaier z gospodično Otilijo Rader iz Dolenjevasi. Bili srečni!

Dne 22. junija smo pokopali staro mater Tilke Rader, gospo Kužnik Valburgo.

IZ PODJUNE

Da so ceste pri nas v Podjuni v brezupnem stanju, smo v „Tedniku“ že ponovno pisali. Pri današnjem prometu je stanje cest že nevarnost za potnika.

Sedaj javljajo, da so pričeli s popravili na cesti iz Velikovca v Sinčo vas. Sicer teh del zaenkrat še ne bodo napravili v dokončni obliki, dokler še most preko Drave pod Velikovcem ni pozidan. Z delom na mostu bodo pričeli šele v prihodnjem letu in to delo bo trajalo tri leta.

Ob Klopinskiem jezeru so cesto že lani popravili in razprašili, letos pa bodo pričeli s popravili na cesti od Podgrada do Sinče vasi.

Most preko Drave med Tinjami in Kamenom bo v najkrajšem času dogotovljen in letošnje jesen bodo pričeli z gradnjo ceste proti Tinjam.

MED JEZERI

Z ozirom na tujski promet so pričeli tudi pri nas s popravili ceste od Vrbskega do Hodiškega jezera. Letos nameravajo še popraviti ceste iz Žoprač preko Bilčovsa v Kotmaro vas.

Cestna zveza iz Vrbe k Baškemu jezeru je v zelo slabem stanju in so popravne nujne. Del ceste od Žoprač do Rožeka bodo še v tem letu razprašili. V tej zvezi bo tudi potrebna regulacija Borovnice.

KOTMARA VAS

Prosvetno društvo „Gorjanci“ v Kotmari vasi, prav pristrčno vabi na versko igro „Fatimsko sporočilo“, ki jo priredi pri Plajerju dne 8. julija ob 8. uri zvečer.

Igra izhaja iz leta 1917, ko se je prikazala Mati božja trem pastirjem v Fatimi na Portugalskem in je po njih poslala v širni svet svoje sporočilo, da naj se svet vrne k Bogu, naj dela pokoro in je prav posebno priporočala molitev sv. rožnega venca. — Pridite vsi, ki imate saj še malo krščanskega duha v sebi; ne bo Vam žal.

GONOVECE

Pri nas imamo vedno bolj žalostne slučaje in doživljaje. Dne 19. junija je nagle smrti umrl Miha Hafner, p. d. Hobnar v Gonovec. Prejšnji dan je opravljal še svoje delo in bil zdrav. Slabotnega smo ga poznali že več let sem. Zadnji čas pa je začel bolj hitro hirati.

Poklicali so zdravnika, ki se je trudil, dal mu je več injekcij pa nič ni pomagalo, kljub transfuziji krvi mu ni mogel podaljšati življenja. S sedemdesetimi leti je moral zapustiti svojo domačijo in iti za sinom Karlom, ki je padel v vojski. V lepem številu smo ga spremljali k zadnjemu počitku 21. junija. Pevski zbor mu je zapel v slovo zadnje žalostinke in g. župnik so se poslovili od svojega farana.

Sestrama Mariji in Meti pa naše najiskrenejše sožalje, ko bosta sedaj težko vodili svoje gospodarstvo naprej.

BLATO

Dvajsetega junija je zapustil našo vas, Srednje Blato, najboljši sosed, dober rojak in priden ter marljiv gospodar. Janez Kristan, p. d. Figovc. Leta in leta sem je trpel za božastjo, kakor mi pravimo, Folatinovo boleznijo. Veliko je trpel radi tega. Telo je hiralo, slabost ga je mučila. Videl je, da ni za ženitev, zato je živel sveto in pošteno. Sestra Micka mu je gospodinjala vsa leta in ga zdravila in negovala v boleznijo. Dne 26. junija ga je prijel krč. Imel je strašne bolečine. Zdravnik je ugotovil po napovedi

SANITETNA TRGOVINA

KARL FIAL

IZDELOVANJE BANDAŽ
IN ORTOPEDIČNIH PRIPOMOČKOV
SPECIALIST ZA ORTOPEDIČNE
VLOŽKE ZA NOGE

Celovec-Klagenfurt, Alter Platz 30
USTANOVILJENO 1908 TELEFON 14-26

ljudi želodčne tvore, ki so se razpočili. Vnetje želodčne mreže je povzročilo hitro in naglo smrt... Bridko žaluje za njim Figovčeva hiša, posebno Micka, ki ima dosti dela in poleg tega še bolnega brata Franca, kateremu tudi bolnica ni mogla dati trajnega zdravlja.

Komaj 53 let je bil rajni Janez Kristan Figovc star in so ga spremljali sorodniki in sosedje k zadnjemu počitku. Bela krsta nam priča o njegovem dobrem življenju. Belo krsto so mu napravili, tako so sodili ljudje in ljudski glas je božji glas, pravi pregovor, če velja kedaj, potem v tem slučaju. Tako so rekli župnik na grobu ter pristavili: Nosil je tisto krstno belo obleko do groba. Bil je delaven, dober, dober Slovenec in rojak, najboljši sosed. Tih mož, ki je veliko čital. Do zadnjega je bil zvest bralec „Našega tednika“. Veliko je prebiral sv. pismo in zadnji čas pripravo na dobro smrt, kakor da bi čutil, da gre nagli in neprevideni smrti nasproti. Četudi hitro, tako vendar ni umrl nepripravljen. Figovčevim naše iskreno sožalje! Naj počiva rajni v miru.

TINJE

Ko se v spomladi vse obnavlja, zakaj se ne bi enkrat obnovil in olepšal ter pomladil še zvonik naše cerkve? Tako je bilo sklenjeno in že nekaj časa opazujemo — včasih skoraj s strahom — kako se „sprehajajo“ po zvoniku — in sicer na zunanji strani — specialni delavci celovške tvrdke Maierbrugger. Vzpenjajo se delavci prav do križa na zvoniku, križ je že prepleškan in se sveti kot čisto zlato v žarkih poletnega sonca.

Še o nesreči moramo poročati. Ko se je peljal g. župan precej pozno na kresni večer z motornim kolesom proti Tinjam, je mogel na ostrem ovinku šele v poslednjem trenutku opaziti, da so položene preko ceste ostrvi. Ker se tej oviri ni mogel več izogniti, je zavozil v ostrvi, pri padcu pa je zadobil težje poškodbe na glavi.

VLAK CELOVEC—SINČA VAS

Od nedelje 1. julija naprej vozi ob nedeljah in praznikih iz Celovca do Sinče vasi osebni vlak, ki odhaja iz Celovca ob 9.10 in prihaja v Sinčo vas ob 9.49.

OPOZORILO!

„Naš tednik“ je začel s priobčevanjem

smrtnih oznanil

Točnejše podatke dobite pri č. gg. župnikih

Preglejmo žitnice

Še samo kratak čas in žetev na naših njivah bo v polnem teku. Dobri pridelki bodo najlepše in najboljše plačilo kmetu za vse njegove skrbi in za vse njegove napore.

Ko pa je žito požeto in ko je žito omlačeno, pa še ni konec vseh skrbi. Saj se more zgoditi, da so bili vsi trudi in napor v veliki meri zastoj, ker so škodljivci prišli v kmetovo žitnico in so dobre pridelke v veliki meri uničili. Zato mora biti naša velika skrb, da tudi po mlačvi ostanejo naši pridelki ohranjeni in obvarovani vsake škode.

Ko smo žito omlačili, ne bomo vsega žita takoj prodali. Velik del tudi onega žita, ki smo ga določili za prodajo, bomo prodali šele pozneje. Razen tega moramo imeti v žitnici žito za lastno porabo do prihodnje žetve, predvsem pa moramo skrbeti za dobro in zdravo seme.

Vse to žito imamo spravljeno v žitnicah ali v posebnih shrambah ali na podstrešju. Kjerkoli pa imamo to žito spravljeno, povsod bi moralo biti to žito spravljeno tako, da do njega ne morejo priti žitni škodljivci. — Če pa malo pomislimo, kakšne so naše žitnice in kakšne so naše žitne shrambe, bomo morali ugotoviti, da so naše shrambe pač take, da nekako vabijo same po sebi, naj pridejo v nje žitni škodljivci v čim večji meri in naj napravijo tam svojo gostijo.

ŠKODLJIVCI V ŽITNICI

Žitnim shrambam more škodovati ogenj. Zato bi morale biti žitne shrambe zavarovane proti ognju z močnimi, z železno pločevino obitimi vrati, kar pa se seveda pri nas zelo redko dogodi.

Tudi najboljše žito in tudi najboljše seme se mora pokvariti, ako z njim nepravilno ravnamo, ako vskladiščimo v vrečah ali v debelem kupu še sveže, pre-malo suho in večkrat tudi vlažno žito. Končno pa morejo žitu v veliki meri škodovati razni škodljivci.

Med škodljivci je najbolj nevaren žitni žižek ali žitni rilčkar (Kornkäfer). Ta napada žitne zaloge v celih trumah, torej na tisoče in tisoče. Ko pregledujemo bolj

že skoraj prazne, pa je najpripravnejši čas pa tudi nujna zapoved, da vse žitnice temeljito, pa res temeljito pregledamo, očistimo in razkužimo.

Predpogoj uspešnemu zatiranju žitnega rilčkarja pa je čim večja snaga v prostorih, kjer imamo spravljeno žito. Žito imamo večkrat spravljeno na podstrešju ali v prostorih, kjer je polno tramovja. V tem tramovju in v deskah so nastale tekom let velike razpoke in velike špranje. V te špranje in razpoke pada žitno zrnje in tu je nato najboljše zavetišče za žitnega rilčkarja in njegove ličinke. Ko smo pospravili žito iz žitnic, moramo nato žitni prostor čim bolj skrbno očistiti. Pri tem moramo paziti zlasti na to, da smo odstranili staro žito iz vseh kotov, iz vseh razpok in iz vseh špranj na podu žitnice in na tramovju. Vse te razpoke poizkušajmo nato zamašiti, zamažemo jih s kitom ali s cementom.

Razkužimo žitnice!

Ko smo tako našo žitnico skrbno pregledali in očistili, vzamemo 10%-no grodylovo raztopino (na en del grodyla devet delov vode) ter vse stene, strop in pod shrambe prevlečemo s to raztopino. Še boljše in bolj priporočljivo je, če vzamemo navadno sadno škropilnico. S to škropilnico nato poškopimo najprej strop, nato vse stene in tramovje ter končno še pod. Delo pri škropljenju pa moramo res opraviti čim bolj skrbno, da poškopimo tudi vse špranje, kote in razpoke, kjer bi se mogel skrivati žitni hrošček.

Sredstvo grodyl dobimo pri zadru-gah in tudi v nekaterih trgovinah s kmetijskimi potrebščinami. Stane pa en liter tega sredstva šil. 15.80.

Ako smo pri pregledu žitne shrambe našli tega žitnega škodljivca, ga moramo takoj začeti zatirati. Zato v tem slučaju priporočamo DDT preparat (=sredstvo) Geigy 33, ki pa dobimo v obliki praška ali pa kot škropivo. Za razkuženje shrambe same priporočamo škropivo Geigy 33, ki ga s primerno pripravo za škropljenje razpršimo na vse dele žitne shrambe. Da to sredstvo res temeljito učinkuje, je važno, da porabimo na vsak kvadratni meter poškopljene površine dva grama omenjenega škropiva. Ako škropimo torej z 1%-no raztopino tega sredstva, porabimo na vsak kvadratni meter površine shrambe 200 kubičnih centimetrov (=1/5 litra) raztopine. En kilogram tega sredstva zadostuje za temeljito škropljenje 500 kvadratnih metrov površine in en kilogram tega sredstva stane 94 šilingov.

Hrošč je v žitu

Ako pa smo ugotovili žitnega rilčkarja v žitni shrambi, v kateri imamo še žito, bomo najprej zavarovali še zdravo žito. Za to zadostuje, ako napravimo okrog zdravega žita iz praška „Geigy 33“ od 3 do 4 cm široke in pa do 3 cm visoke črte. Te zapreke onemogočajo hrošču, da bi prišel do zdravega in še neokuženega žita.

Ako pa je v žitu že žitni rilčkar, moramo tako žito temeljito premešati s sredstvom Geigy 33 in sicer s praškom. Vzamemo pa pri tem na 1000 kg žita 1 kg praška „Geigy 33“. En kilogram tega praška stane 19 šilingov. Pri tem pa moramo omeniti, da ni pri uporabi tega sredstva pri žitu, ki je namenjeno za krmo ali za seme, nobene omejitve. Ako pa bi hoteli s tem sredstvom razkužiti oljna semena in že gotova živila (moka, testenine), ki so določena za prehrano ljudi, moramo vedeti, da je to prepovedano, ker so taka živila nato zdravju škodljiva.

Večkrat pridejo posamezni hroščki ali pa ličinke tega hroščka v naše žitne shrambe tako, da spravimo v naših shrambah tuje vreče iz mlinov in tujih žitnih skladišč. Zato si moramo zapomniti, da teh vreč ne smemo nikdar spraviti v naših žitnih shrambah. Te vreče smemo imeti le tam, kamor nikdar ne pride žito. Ako smo pa našo žitno shrambo temeljito pregledali in očistili, bomo tudi letos brez skrbi v njo spravili nove žitne pridelke.

Žito je eden najdragocenejših naših pridelkov, saj nam daje vsakdanji kruh. Zato moramo skrbno paziti, da se nam ta najdragocenejši pridelek ne pokvari in da ga nam ne uničijo razni škodljivci. Zato pa tudi večkrat preglejmo naše zaloge žita in zaloge moke, če se ni mogoče tja vgnездil škodljivcev. Imejmo v žitnih shrambah čim večji red in skrbimo tam za čim večjo snago.

Ako pa bi se kljub vsemu temu le pojavil v shrambi žitni rilčkar, začnimo takoj z zatiranjem. Mislimo pri vsem tem na to, da je ravno tako važno ohraniti zdrave žitne zaloge kakor je važno zagotoviti si dobro žitno letino.

ODPORNE ŠOLSKE KLOPI

Klopi občinskih šol v Wilmette so zdaj prevlečene s posebno plastično snovjo, takoimenovano „melmac“, ki jo izdeluje Ameriška cianamidna družba v New Yorku; ta snov ni samo odporna proti črnilnim in drugim madežem, ampak se po njej tudi ne more praskati ali rezljati.

MALI OGLAS

Moškega, ki bi bil pri hiši kakor doma, išče samostojna gospodinja za lepo, manjšo kmetijo proti primerni plači. Pismene ponudbe poslati na: Klagenfurt, Hauptpost lagernd „Dom“.

Dr. Franz Freund, praktični zdravnik in pomočnik pri porodih, je začel z zdravniško prakso v Škocijanu ob Klopinskiem jezeru. Ordinacije dopoldne, zdravljenje zob popoldne.

Dve pridni kuhinjski pomočnici iščem za takoj. Predstaviti se v Celovcu-Klagenfurt, Kohldorferstr. 6. Tel. 30-02

CERKVENI PRISPEVKI

Javen poziv

Vse katoličane, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, pa za 2. četrtletje 1951 (zaključeno 1. junija 1951) tega še niso plačali, pozivamo, da v opominjalnem roku treh tednov, ki se začne 1. julija 1951, brez nadaljnega poziva plačajo dolžni prispevek do 21. julija 1951 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da pokažejo ob enem svoj davčni predpis ali mezdni izkaz.

Cerkveni prispevek je po zakonu dolg, ki ga je treba plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Kadar pa bi ta prispevek ne bil plačan, je pravna pot dopustna.

Organi, ki od časa do časa ta prispevek pobirajo, uživajo pravno varstvo ter imajo pravico, da zaračunajo pobiralno pristojbino v iznosu 1 šilinga.

Finančna zbornica Krške škofije
Celovec, Mariannengasse 2

Kmetijska zbornica za Koroško

VSAJANJE RIB 1951 V OKVIRU ERP

V nadaljevanju te akcije javlja kmetijska zbornica za Koroško naslednje: ECA-misija je dovolila tudi za leto 1951 pomoč v znesku 50% stroškov pri nasajanju rib v tekočih vodah in v jezerih. Ta doklada se po navodilu kmetijskega ministrstva daje pri nasajanju iker in ribice. Interesenti, ki hočejo biti deležni te akcije, si morajo ikre in ribice oskrbeti sami. Plačani račun naj se vpošljejo na kmetijsko zbornico za Koroško (Fischerreferat) in nato bo doklada izplačana.

V dokaz, da so delo v resnici izvršili, je treba priložiti potrdilo občine, žandarmerije oziroma deželnega ribarskega nadzornika, nadalje je treba navesti kraj in dolžino oziroma vodno površino, podatke, ki jih zahteva ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo.

Koroška zbornica za obrtno gospodarstvo
Institut za pospeševanje gospodarstva
Strokovni tečaj za čevljarje v Celovcu
DNEVNI TEČAJ (istočasno priprava za mojstrski izpit)

Začetek: ponedeljek, dne 9. julija 1951 ob 8.30 v institutu za pospeševanje gospodarstva, Celovec, Alter Platz 15/1. — Trajanje tečaja: od 9. do 28. julija 1951, vsakikrat od ponedeljka do petka, celodnevno.

VEČERNI TEČAJ (nadaljevalni tečaj za mojstre in pomočnike)

Začetek: ponedeljek, dne 9. julija 1951 ob 19. uri v institutu za pospeševanje gospodarstva, Celovec, Alter Platz 15/1. — Trajanje tečaja: od 9. do 28. julija 1951, vsakikrat od ponedeljka do petka, dnevno po 2½ ure.

Vodja tečaja: Višji oficial Franc Oppelt, Wien (Dunaj).

Hubert TUMPOLD

STEKLO IN PORCELAN
Beljak-Villach, Gerbergasse 21a

Sedaj brusimo z modernimi
brusilnimi stroji

površno žitna skladišča, bomo vsi veseli večkrat ugotovili, da v njih ni tega najhujšega žitnega škodljivca. Toda prevarali smo sami sebe, oziroma je nas prevaril žitni hrošček, ki se razvija v notranjosti žitnega zrna.

Mali hrošček je dolg 3 do 4 mm in spada v skupino rilčkarjev. Po barvi je temnorjav ali tudi skoraj čisto črn. Spoznamo ga pa lahko po velikem vratnem ščitu, ki je skoraj tako velik kakor krili.

Samica žitnega hroščka zvrta s svojim rilčkom v žitno zrno luknjico in nato zleže v vsako tako navrtano zrno po eno jajčece, luknjico pa zapre, nekako zalepi, s posebno snovjo, ki jo izloča. Skupno zleže ena samica okrog 100 do 200 jajčec v ravno toliko žitnih zrn. Iz jajčeca se zleže v notranjosti žitnega zrna ličinka, ki nato požre vso notranjo vsebino žitnega zrna. Ko ni več hrane, se ličinka zabubi v zrno. Iz bube se razvije hrošček, ki prevrta v luskino zrno luknjico in pride na prosto. Tam si takoj spet samica poišče novo, zdravo zrno in začne z novim zaleganjem jajčec.

Škoda, ki jo tako napravi žitni hrošček, je dvojna. Ko žre ličinka notranji del zrna, se zmanjšuje tako vedno bolj teža žita, ker izginja njegov najboljši sestavni del. Razen tega pa vsrkava močnati del žitnega zrna vlažne snovi, ki jih izloča ličinka in žito začne plesniti.

Red in snaga

Iz prednjega opisa žitnega hroščka vidimo, kako silno hitro se ta žitni škodljivec razmnožuje. To silno hitro razmnoževanje pa nas tudi opominja na veliko nevarnost, ki jo prinaša ta hrošček našim žitnicam ter nas tako opozarja na čim večjo previdnost in na skrbno zatiranje tega velikega škodljivca naših žitnih zalog.

Ravno sedaj, ko so žitnice večinoma

BREZPLACNO

Vam bomo dne 3., 4. in 5. julija 1951
POKAZALI DELO

MESSERSCHMITT-ŠIVALNIH STROJEV

E. PLANKO, last. FRITZ BAAR
CELOVEC - KLAGENFURT
10.-Oktober-Straße 7 Telefon 44-36

CARL RÖSCHNAR

TRGOVINA S PAPIRJEM
TISKARNA IN KNJIGOVESNICA
CELOVEC / KLAGENFURT
ZALOGA TISKOVIN

Vaša športna oprema

je v športni hiši

„Davas“
(K. KUNTSCHITZ)

Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstr. 26, Tel. 22-49

Nakup in prodaja:

STAREGA ZELEZA
UPORABNEGA ZELEZA
KOVIN
KOSTI
STAREGA PAPIRJA
CUNJ

G. FRICK

CELOVEC-KLAGENFURT,
SALMSTRASSE 7 — Tel. 1486

„Sago“

pijače iz sadnih sokov
Imajo v primerj z limonadami
3 prednosti:

- iz čistih naravnih sadnih sokov (nobeneh esenc, nobeneh barv)
- večja vsebina sladkorja
- polnitev brez klic

Izdelovalec — „Tekoče sadje“
JAKOB PAGITZ
CELOVIC-KLAGENFURT, Waagplatz

Christian

Buchelt jun.

SLIKARSTVO
PLESKARSTVO
NAPISI

Celovec - Klagenfurt, Tarviser Straße 1

Telefon 41-04

Naročnike na vse strani

Naznanilo o preselitvi

Odvetnik

dr. Vinzenz Stettner

Zastopnik v kazenskih zadevah

speč v Celovcu, Alter Platz 1/II

Altes Rathaus Telefon 26-85

IZ ČISTE OVČJE VOLNE

KOPALNE OBLEKE

šil. 85.—

V NAJVEČJI IZBIRI

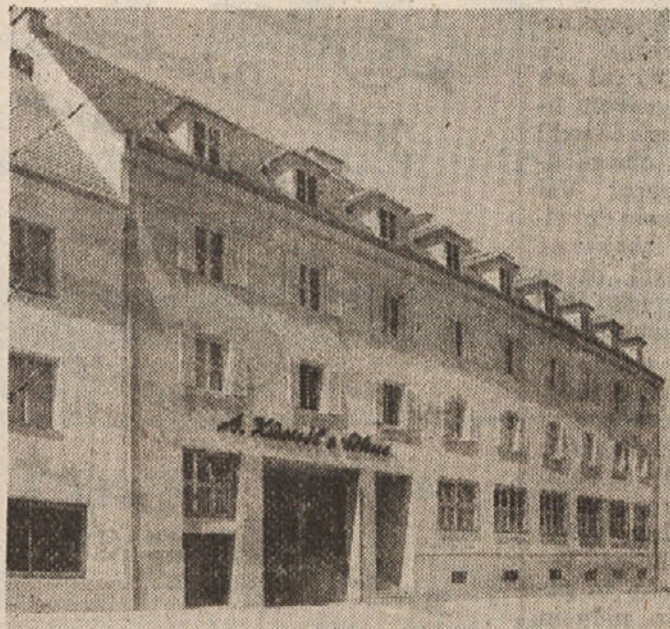
Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

BRITANSKI AVTOMOBIL „JAGUAR 120“

Pred kratkim si je londonsko občinstvo lahko ogledalo nov dvosedežni britanski avtomobil, ki lahko doseže hitrost 200 km na uro.

Avto je nova vrsta dvosedežnih športnih avtomobilov „Jaguar 120“. Ima iste lastnosti kot enak odprt avtomobil. Ima šestcilindrski motor, 3 in pol litra, ki po startu v treh in pol sekundah doseže 48 km na uro, v 10 sekundah lahko doseže 96 km na uro, ter v 27 sekundah doseže 160 km na uro.

Največja špedicijska tvrdka alpskih dežel

Kar ob robu celovškega mesta, v Rosentalerstraße, so v teku dveh let napornega dela lastniki tvrdke Künstl und Söhne dogradili novo stavbo, ki v vsem svojem ustroju in vsej svoji izvedbi odgovarja potrebam moderne špedicijske tvrdke. Pred 60-timi leti je začel oče Adam Künstl s prevoznim podjetjem in leta 1912 so podjetje razširili v špedicijo in skladišče.

Med drugo svetovno vojno so bila poslopja podjetja štirikrat bombardirana in oba lastnika sta pri tem našla smrt.

Podjetje sta prevzela vdova gospa Alozija Künstl in sin Alfons Künstl jun.

Poslopja v Rosentalerstraße in več skladišč so zopet pozidali, poleg tega še veliko skladišče v Flatschacherstraße in skladišče z veliko kletjo na tovnem kolodvoru.

Obnovljena je tudi stanovanjska in trgovska hiša v Rosentalerstraße in sicer s sredstvi fonda za obnovo. Pri obnovi so sodelovali: Firma Holeschowsky-Flaschl z osnutki; stavbena dela je izvedla firma Koschat. Strešna dela je izvedla firma Mayerbrugger, ki je tudi po naših krajih znana in je letos delala na cerkvah v Tinjah, Apačah in Šmarjeti v Rožu.

Parketne pode je izvedla firma Orasch' Erben, električno instalacijo pa podjetje GANZ (inž. Düllnig), katero podjetje je tudi v naših krajih znano.

Znana firma Stoiser in Wolschner je opremila prostore s terazzo podi.

Pleskarska dela je z veliko točnostjo in izrednim okusom napravilo pleskarsko

podjetje Alfons Zahorka, Celovec, Paulschgasse.

Sanitarne naprave in centralna kurjava pa je delo znane firme Pfrimer & Mösslacher, ki je s svojim delom znana po vsej koroški deželi in tudi preko meje.

Železne ograje je dobavila firma Hutter und Schrantz, peči in štedilnike je postavila firma Einicher in Co. v Celovcu.

Tvrdka Künstl razpolaga s skladišči 10.000 m² in ima nad trideset tovornih vozov s tonažo 135 ton.

ARCHITEKT

dipl. inž. Anton Koschat

MESTNI STAVBENIK

CELOVEC - KLAGENFURT

JOSEF MAYERBRUGGER

Mojster za kritje z opeko in škrljem
Celovec-Klagenfurt-West, Prinz-Eugen Str. 3, Tel. 42-76

Izvedba vseh strešnih del

lasten kamnolom za CERKVE, STOLPE in gradove

Cement
apno
heraklit
strešna lepenka

in ves gradbeni material ugodno pri

Stoiser & Wolschner
Celovec-Klagenfurt Dahnstraße

Preskrba z vodo
Zdravstvene naprave
Centralne kurjave

Pfrimer in Möblacher

Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 37-39
Telefon 22-45

Elektromotorji - elektroinstalacije
prosti vodi - elektr. naprave
popravila - gradnje in načrti

Ganz-elektrodelavnice

Ing. F. Düllnig

CELOVEC - KLAGENFURT

Pischeldorferstraße 4 - Telefon 18-22

PARKETE

najboljše kvalitete, dobavi takoj

Fa. ORASCH' ERBEN

Celovec - Klagenfurt
8. Mai-Strasse 5 Tel. 16-38

Struženje in impregn. podov vseh vrst

Alfons Zahorka

Slikarski mojster

Celovec - Klagenfurt

Paulschgasse 16 Tel. 18-69 in 14-59

Kje se srečamo s svojimi prijatelji in znanci ... ?

Sodobni človek s svojo družbo pač ne more pogrešiti prijetnega gostinskega lokala, v katerem se odpočije, v katerem se porazgovori s svojo najbližjo družbo. Skoraj vsak ima svoj stalen lokal, če ne že svoj stalni sedež. Preko tega ni mogoče iti. Prijeten, živahen razgovor s prijateljem po napornem dnevnem delu je nekakšna čudna obveznost, ki pa je lepa, če vse okolje tudi temu namenu odgovarja.

Je pač že tako, da mi vsi, od jutra do večera — seveda ne vsak dan — obiščemo kak lokal, kjer zajtrkujemo, kosimo, večerjamo ali se tudi dalj zamudimo v prijetni družbi, glasbi in pisanosti poletnega življenja.

Našim čitateljem, ki so v Celovcu, ali ki prihajajo tedensko v Celovec, hočemo povedati, kam mi hodimo na dobro kapljico, poceni kosilo, dobro kavo in če nas že ima dobra volja, na večerno zabavo.

Prosimo naše čitatelje, naj preberijo pod tem člankom objave gostinskih podjetij, katere priporočamo. Budimo skupnost in najdemo se tam.

Vabimo Vas na okusne pečenice — to je naša specialiteta — naš lokal je moderen in udoben — izborna vina — poceni in izvrstni „ekspres-so“ tudi v nočnih urah osveži duha in moč. Imamo odprto do 2. ure zjutraj. Obiščite nas in zadovoljni boste

„Beatwüestel-Stübeel“

CELOVEC-KLAGENFURT
Villacher Straße 25 — Tel. 49-14

IZBORNO KAPLJICO TER DOBRA
JEDILA VAM NUDI GOSTILNA

„Zum stillen Zecher“

Celovec-Klagenfurt, 10.-Oktober Str.

Imamo izborne kranjske klobase in pristna štajerska vina. Govorimo slovensko in dobro došli ste nam!

SOCHER

(Anna in Christian Konbrath)
CELOVEC-KLAGENFURT,
St. Vejter Straße

Ko pridete zjutraj v Celovec, pa nas obiščite! — Zajtrkovalnica

F. RAMUSCH

CELOVEC-KLAGENFURT,
pri Bezirkshauptmannschaft
Najboljši sladoled in osvežilne pijače!

Adler-Bar

CELOVEC-KLAGENFURT
8.-MAI-STRASSE 47

Nov
Kabaret-program

GODBA: OSKAR SCHMAL

NAJEMNIK: M. U. L. BÉKÉS

Od sobote, dne 30. junija vsak dan

KONCERT
PLES IN KABARET

NA

Adler-ortu

Schleppe pivo - tekoče hranivo!

Ze nad 250 let kupujemo najboljšo sladkorčke — boubone — kolačke in sveče za praznike in vsako priliko pri ZEHNER Celovec-Klagenfurt, Alter Platz
Kupimo vsako količino čebelnega voska ali pa ga zamenjamo za najboljše pristne satnice.

Kavarna
in slaščičarna

NAVUM KOSTA

CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-Oktober-Str. 20, Tel. 27-16

Vabi na svojo izborna kavo,
najugodnejše slaščice in sladoled

Kje kupujejo naši ljudje v Beljaku?

Biti lepo oblečen, je zadeva osebnega ponosa. „Obleka naredi človeka“, pravi star, lep pregovor, ki pa ima v sebi tudi dokaj vsebine. Zlasti mladina je tista, ki stremi po lepi zunanosti. To je povsem pravilno in lepo. Mladost in pomlad sta dva pojma, ki osvežujeta celotno človeštvo. Star človek z mladim srcem in svežim duhom je kljub svojim letom nadvse blizu prijetni lepoti vsakdanjega življenja, če to lepoto gleda iz veselega, živahnega stališča.

In kaj pravzaprav je, optično gledano, tista čudovita točka, kjer oko in srce povesta: „Ta mi ugaja, ta mi je všeč, tega bi rada imela, to bi hotel ljubiti“... Ta čudovita prikazen je lepa obleka...

Lepa obleka napravi sočloveka simpatičnega, če tudi drugače ne bi mogel biti.

Lepa obleka povdari tudi človekovo notranjost, če izbira po okusu in izvirnosti. Lepa zunanost je tisto, kar vsakomur prinaša prednosti, kajti vsako oko sodi najprej po prvem vtisku. In tega napravi lepa obleka.

Danes smo našim čitateljem hoteli povedati pa še nekaj drugega. Pod tem člankom naj pogledajo objave manufakturnih tvrdk iz Beljaka. To so podjetja, ki po svoji dejavnosti in kakovosti njih blaga zaslužijo vse priznanje. To so oblačilnice, v katerih se vsak, tudi tisti, ki slabo zasluži, more dobro lepo obleči. Te tvrdke zaslužijo vse naše priznanje in tega hočemo na tem mestu posredovati našemu čitateljskemu krogu.

Resna in dobromisleča beseda našim čitateljem:

Manufakturne trgovine, katerih oglase si oglejte spodaj, so bistven del vsega našega skupnega hotenja in dejanja. Te tvrdke, ki žrtvujejo denar, ko pri nas oglašujejo, pomagajo bistveno našemu listu, da ta zamore Vam, dragi čitatelji nuditi v nezmanjšani obliki in obsegu tisto, kar si Vi želite, da namreč Vaš „Naš tednik“ kljub težkim časom in visokim cenam more še vnaprej izhajati na sedanjem obsegu. Iz tega sledi, da so tvrdke, ki pri nas oglašujejo, tako Vaš kot naš prijatelj, kateremu moramo biti hvaležni.

Radi tega Vas prosimo, dragi čitatelji, prijatelji in sotrudniki, kupujte v prvi vrsti pri tvrdkah, ki pri nas oglašujejo in so Vam znane iz našega lista. Pa še to bi Vas prosili: povejte, ko stopite v eno izmed podjetij, ki stoje z nami in z Vami, da ste iz našega čitateljskega kroga. Veseli bodo, šli Vam bodo na roko in napravili boste s tem uslugo nam, njim in sebi.

Jetzt ist Einkochzeit

Selber einkochen ist immer noch das Beste. Man muß nur wissen wie. — Das zeigen die verlässlichen

Bilderrezepte
AUF JEDEM PACKERL

König
EINKOCHHILFE

KAJ VAM NUDIMO ZA POLETJE!

ZA GOŠPODE:	
Štajerska narodna obleka	355.40
Modna obleka	364.—
Sportni sako	266.—
Delavske dolge hlače	58.—
Podeželske kratke platnene hlače	64.40
Zametaste hlače	136.50
Volnene kasha hlače dolge	153.50
Amerayon idealne letne hlače, dolge	206.—
Modna srajca, v vseh barvah	45.75
Polo-srajca	28.—

Svilena trikot srajca	42.10
Letne moške nogavice	6.10
Dokolenke in sukanca	11.20
Spodnje hlače	11.45
Kopalne hlače	od 15.65
Amerayon blago 150 cm za obleke in kostume	119.—
ZA DAME:	
Krasne poletne obleke	104.—
Polo bluže v vseh barvah	28.60
Platnena obšivena krila	25.—

Spodnje obleke	28.—
Stezniki	7.80
Hlačke	7.80
Garniture perila	25.25
Svilene nogavice	11.90
KS dokolenke	8.20
Naglavne rute	9.90
Predpasniki	15.—
Kopalne obleke	od 56.65
Kopalne obleke, dvodelne	59.—
Mousolin	od 15.90
Amerayon vseh modnih barv 115 cm širok	68.60

ZA OTROKE:	
Hlače za dečke, kratke 7	27.—
Nicky-pulover, dolgi rokavi, vse velikosti	28.—
Srajčke za deklice	7.40
Charmeuse-spodnje obleke	12.45
Otroške obleke	26.—

To je samo nekaj primerov. Naših 27 izložb Vam pokaže vse, kar si že dolgo želite!

DOBER NAKUP KAKOR VEDNO V

Ljudski trgovski hiši **DIETMAR WARMUTH & Co., BELJAK - VILLACH, Hauptplatz 22**

Ki ostanemo pri svojih znanih nizkih cenah!!!

Rjuha 150 cm široka	S. 26.—
Posteljna tkanina v pristnih barvah 120 cm šir.	S. 21.—
Posteljna tkanina v pristnih barvah 150 cm šir.	S. 25.—
Atlas-gradl 120 cm šir.	S. 25.—
Inlet, rožnat 120 cm šir.	S. 25.—

Tkanine in šifoni 80 cm šir.	S. 11.—, 11.50, 12.50, 15.50
Blago za obleke in predpasnike 80 cm šir.	S. 15.50
Pisano blago za predpasnike 80 cm šir.	S. 15.50
•VISTRA• blago za poletne obleke-dečve in predpasnike v bogati izbiri 80 cm šir.	S. 15, 14, 15

Pregrinjala 80 cm šir. v lepih vzorcih	S. 17.—
Pregrinjala 120 cm šir. v bogati izbiri	S. 25.—
Surovo blago 86 cm šir.	S. 7.50
Blago za srajce in perilo enobarvno 80 cm šir.	S. 12.50
Blago za srajce črtno v lepih vzorcih 80 cm šir.	S. 14.—
Crepp brisače 50 cm šir.	mir. S. 15.—
Huck brisače	mtr. S. 9.—

Domače brisače (Blauhandt.) mtr. S.	11.—
Satin za odeje 140 cm šir. v štirih barvah	S. 22.—
Cloth za podlogo 140 cm šir. v štirih barvah	S. 22.—
Blago za kuhinjske brisače po metru	S. 12.—
Cloth-prešite odeje z belo vato, ročno delo	samo S. 205.—
Tiger odeje	samo S. 59.—

Nadalje dobite pri nas:

Poletne obleke od S. 98.50 navzgor — Kopalne potrebščine — plašče iz balonske svile za dame in gospode — Damsko, moško in otroško perilo po še vedno ugodnih cenah — Moške obleke in Ulster po zelo ugodnih cenah

Pošiljamo tudi po pošti!!!

Trgovska hiša **Formanek** Beljak - Villach, Rathausgasse 6

RADLMAYR

Beljak-Villach, Postgasse 3

PREPROGE,
PREGRINJALA,
BLAGO ZA POHIŠTVO,
POSTELJNINA
IN NAMIZNI PRTI

V naši TRGOVSKI HIŠI

THOMASSER

Beljak-Villach, Wiedmannngasse 33

dobite vse najbolj praktične potrebščine in damsko, moško ter otroško perilo.

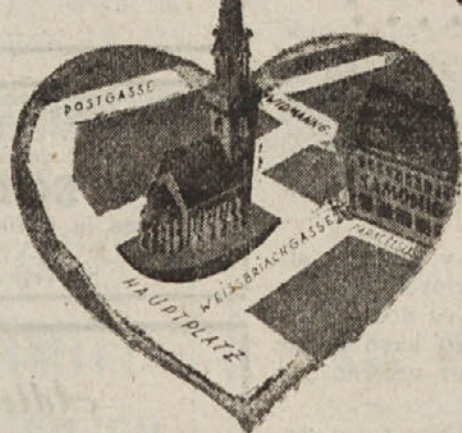
Na zalogi imamo

otroške vozičke

zelo poceni

V srecu Beljaka

Im Herzen von Villach

TRGOVSKA HIŠA
SAMONIG
VILLACH VOGAL PARACELUSGASSE
WEISSBRIACHGASSE
NA SAMONIG-VOGALU

AMERIŠKA POMOČ PROTI KOBILICAM

Iranski minister za kmetijstvo Hassan Ali Farmand je poslal ameriškemu veleposlaniku v Perziji Henry A. Gradyu pismo, v katerem mu izreka toplo zahvalo za pomoč, ki so jo Združene države nudile Perziji v borbi proti kobilicam.

Ameriški entomolog (= strokovnjak za žuželke) William W. Mabey, ki je vodil borbo proti kobilicam, je v poročilu, ki ga je poslal oddelku za tehnično sodelovanje pri ameriškem zunanjem ministertvu, dejal, da so z uspešno borbo proti tem škodljivim žuželkam rešili 53.715 juter posevka v 18 različnih krajih.

ČASOPISNI PAPIR

Odbor za papir mednarodne konference za surovine priporoča, naj bi dobavili sledeče količine časopisnega papirja in sicer: Grčiji 1.500 in Jugoslaviji 2.000 ton, razen tega še 2.400 ton Indiji, 650 Malaji in Singapurju, 500 Pakistanu in 2.500 ton Filipinom.

V minulem mesecu je ta odbor predlagal, naj bi nujno dobavili 3.000 ton časopisnega papirja Franciji, in sicer iz Združenih držav in Kanade. Ameriške in kanadske tovarne papirja bodo dobavile tudi ostalim državam omenjene količine časopisnega papirja.

VODILNA STROKOVNA TRGOVINA ZA:

preproge, tekače, predposteljnice, linolej, povosčeno platno, Nylon-obloge, zavese, okenska pregrinjala, blago za pohištvo, namizna pregrinjala, brisače, volnene in prešite odeje, posteljnino, žimnice

BELJAK-VILLACH, Lederergasse 12, Tel. 49-81

Lederergasse

KEIMEL
KEIMEL
KEIMEL
KEIMEL

Hiša perila **KEIMEL** Beljak-Villach, poleg „Autobahnhofa“

prinaša:	
Moške kratke novice z elastiko, čista volna	9.50
Moške triko-srajce (Zipp)	38.80
Moške dolge spodnje hlače	19.50
Moške srajce »Gloriette« in »Hämmerle« od	57.70
Brisače frotirke od	9.20
Čista volna 10 dkg.	15.—
Rute iz umetne volne	12.80
Flanelaste rjuhe	60.80
Damske garniture perila, srajca in hlačke	28.80
Svilene nogavice	13.60
Damske kratke nogavice z elastiko	8.—
Damske hlačke	9.—

in še veliko drugega, vse v najboljši kakovosti.
PRIDITE K NAM NEOBVEZNO, NE DA BI MORALI KUPITI!